

Vision og Hovedstruktur

”Planstrategi 2014” afløser kommunens første ”Planstrategi 2010 – Vores fælles fremtid” og beskriver, hvad kommunens fysiske planlægning særligt vil fokusere på de kommende år.

Der er sket meget i den forløbne tid – der har været afholdt ikke mindre end to valg til Inatsisartut og et kommunalvalg. Men uanset dette har de overordnede udfordringer for kommunens planlægning ikke ændret sig væsentligt siden den første planstrategi blev vedtaget i 2011 og efterfølgende konkretiseret med vedtagelsen i 2013 af den digitale kommuneplan ”Sermersooq2024.gl”.

Den seneste udvikling, der har været karakteriseret af en fortsat kraftig, men ujævnt fordelt befolkningstilvækst i kommunen, forventes nemlig at fortsætte, og kommuneplanens overordnede målsætninger skal derfor fastholdes og videreudvikles. Kommunalbestyrelsen har derfor besluttet at værdierne Bæredygtighed, Livskvalitet og Demokrati og Service også skal være gennemgående i denne planstrategi.

Vision

Alle byer i Kommuneqarfik Sermersooq skal udvikle sig harmonisk med respekt for geografiske forskelle. Udviklingen af byer og bosteder skal forankres i de enkelte steders egne muligheder og behov. Byer og bosteder skal byde på variationer af oplevelser, tryghed, smuk bygnings- og byarkitektur samt velfungerende boligmiljøer.

Realiseringen af denne vision skal ske i respekt for tre ufravigelige værdier, der ligger til grund for kommunens fremadrettede arbejde. De tre værdier er:

- Bæredygtighed
- Livskvalitet
- Demokrati og service

Hovedstrukturen under et og de deraf følgende hovedstrukturer for de enkelte bosteder udgør konkretiseringen af den overordnede vision på kommuneplanniveau. De er, jf. planlovens §§ 16 og 17, fastlagt ved en sammenfattende vurdering af bosætningsmønstret og de kommunale sektorplaner. Hovedstrukturen udgør samlet set det styringsredskab, som skal gøre det muligt at træffe beslutninger, der kan realisere den overordnede vision.

Geografier

Visionens formuleringer om, at alle bosteder skal udvikle sig med respekt for geografiske forskelle og forankret i egne muligheder og behov, er i disse afsnit konkretiseret i tre geografier. Konkretiseringen er sket på baggrund af kommunens bosætnings- og flyttemønstre.

Geografierne skal i kommuneplansammenhæng ses som strukturer bestående af byer og bygder med et klart geografisk og/eller funktionelt fællesskab. Geografierne udgør en passende skala for kommuneplanlægningen, og de vil således danne den overordnede forståelses- og planlægningsramme i det følgende. De er i overensstemmelse med planlovens § 16 udpeget med baggrund i den overordnede udvikling i kommunens bosætningsmønstre.

De tre geografier er:

1. [Nuuk-området](#)
2. [Tasiilaq-området](#) og [Illoqqortoormiut](#)
3. [Paamiut-området](#)

På de underliggende sider er bosætningsstrukturen, befolkningsudviklingen og den overordnede strategi kort beskrevet for de tre geografier og Illoqqortoormiut.

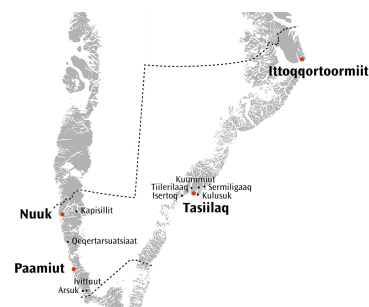
Hovedstruktur

Dette faneblad indeholder hovedstrukturen for kommunen under ét. Det indeholder:

- En **vision**, der udgør den overordnede 'filosofi' for planlægningen i kommunen
- En analyse af kommunens **befolkningsudvikling** i form af et bosætnings- og flyttemønster, der udgør det væsentligste aspekt af udviklingen, som planlægningen (ifølge lovgivningen) må forholde sig til
- Definitionen af en række **geografier**, der danner udgangspunkt for hovedstrukturen for de enkelte bosteder. Geografierne er udpeget på baggrund af analysen af befolkningsudviklingen
- En række **temaer**, der gør sig gældende i kommuneplanlægningen på tværs af geografierne, og som – hvor det har været muligt og relevant – er indarbejdet som en del af hovedstrukturen for de enkelte bosteder
- Beskrivelsen af **nationale projekter**, der udgør planlægningsmæssige forhold på nationalt plan, som i

Geografier: 1: Nuuk-området, 2: Tasiilaq-området, 3: Paamiut-området

Kort over hele kommunen

perioden kan få en afgørende betydning for kommuneplanlægningen

Geografierne er som nævnt opstået som et resultat af den beskrevne befolkningsudvikling. De udgør en række 'skæbne'- eller interessefællesskaber, der samtidig er den første konkretisering af og rammesætning for visionen. Som sådan udgør geografierne og deres indbyrdes rolle en hovedstruktur for kommunen under ét, der fungerer som basis for overordnede planlægningsmæssige prioriteringer.

Nuuk - hovedstaden

Nuuk fungerer som centrum for Kommuneqarfiq Sermersooq og hele Grønland. Hertil er knyttet de to bygder Kapisillit og Qeqertarsuaasiaat, der ligger henholdsvis 75 og 135 kilometer fra Nuuk. I alt bor der omkring 17.000 beboere i dette område, der længe har oplevet en kraftig befolkningstilvækst på grund af Nuuk, der fungerer som en magnet for hele landet. Til gengæld har de to bygder oplevet et fald i befolkningstallet i perioden, der primært består i en fraflytning mod Nuuk.

Nuuk er ubetinget hovedbyen i området, og byen skal videreudvikle sin rolle som hovedstad for landet og som hovedby for den nye kommune. Byen er et erhvervslokomotiv med en kraftig befolkningstilvækst, der skal håndteres på en bæredygtig måde. Samtidig er der og vil der i perioden blive truffet beslutninger om den nationale infrastruktur, der vil have afgørende betydning for byen. Det betyder, at den overordnede byudviklingsstrategi er robust og formuleret med det formål at håndtere flere forskellige udviklingsmuligheder. Strategien er udmøntet i en række fokusområder i forhold til bosætning og erhvervsudvikling, der kan realiseres uafhængigt af de overordnede udviklingsmuligheder.

De to bygder fungerer i høj grad (og i særdeleshed for Kapisillits vedkommende) som 'satellitter' i turistmæssig forstand.

Der vil kun i begrænset omfang være behov for planlægning i Qeqertarsuaasiaat. Bygden er velfungerende, og serviceniveauet er tilstrækkelig højt, men bygden har få udvidelsesmuligheder på grund af sin beliggenhed.

Kapisillit gennemgår – på grund af sin geografiske nærhed til Nuuk – en langsom forvandling fra bygd til turistmæssig satellit. Denne forvandling skal håndteres planlægningsmæssigt, idet bygden skal forberedes til sin 'dobbelte status'.

Bostederne i denne geografi er beskrevet i to afsnit – [Nuuk](#) og bygderne omkring Nuuk ([Kapisillit](#) og [Qeqertarsuaasiaat](#))

Hovedstrukturen for Nuuk er overordnet set baseret på en robust og bæredygtig byudviklingsstrategi. Den afføder et fokus på seks generelle **temaer** og otte **fokusområder**, der særligt vil blive udviklet i perioden. Disse er nærmere beskrevet i underafsnittene.

En robust og bæredygtig byudvikling

Den forventede byudvikling i Nuuk i den kommende periode skal ske på en måde, der er både robust og bæredygtig.

Med robust menes der, at byudviklingsstrategien er udformet på en måde, så den tager højde for eventuelle udefrakommende udviklinger og beslutninger i perioden. Her tænkes der først og fremmest på en beslutning om ændret lufthavnsbetjening af byen og landet som sådan, men også på eventuelle udviklinger inden for råstofområdet, der kan føre til en øget erhvervmæssig og bosætningsmæssig aktivitet i Nuuk.

Med bæredygtig menes der, at byen også i fremtiden skal udformes på en måde, der styrker og udvikler de særlige kvaliteter ved Nuuk på en miljømæssig og økonomisk hensigtsmæssig måde. Det betyder først og fremmest, at der i den kommende periode vil blive arbejdet med fortætning af den eksisterende by på en måde, der samtidig kan være et forbillede for den arktiske by- og bygningskultur. Det vil blandt andet sige, at behovene for boliger og erhvervsområder skal dækkes på en måde, hvor den grønne struktur i byen ikke forringes.

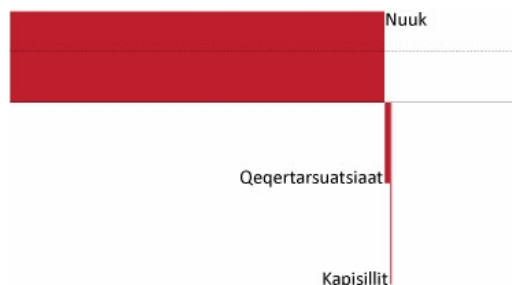
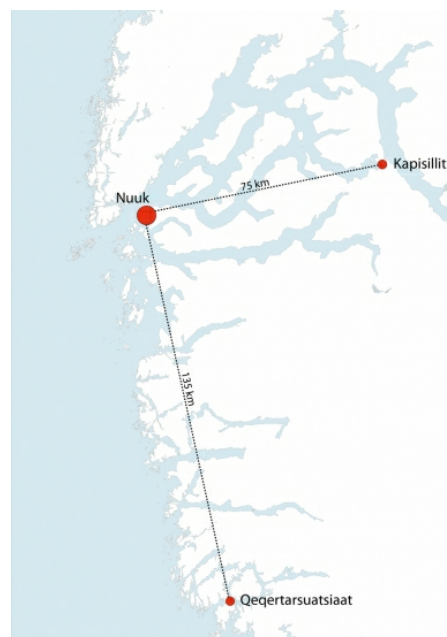

Diagram over befolkningens fordeling og udvikling, 2000-2011
Den vandrette akse: Bostedets andel af kommunens samlede befolkning
Den lodrette akse: Bostedets befolkningstilvækst eller -fald
Stiplet linje: Kommunens samlede befolkningstilvækst

Hovedstadsstrategi for Nuuk

Vi vil arbejde hårdt på, at Nuuk fortsætter med at udvikle sig og blive en større, stærkere og endnu mere attraktiv by for erhvervsliv, forskning, uddannelse, kultur mv. Nuuks attraktivitet skal løftes. Udvidelsen af lufthavnen, og vores nye havn er en god start, men vi vil fortsætte med at udvikle byen.

Nuuk-området

Hovedstrukturkort
Røde streger: bydele, røde cirkler: bycentre, orange cirkler: lokalcentre, orange åbne cirkler: fremtidige lokalcentre, blå streger: erhvervsarealer, grønne markeringer: friholdt landskab og grønne strøg

Nuuk har næsten 17.000 indbyggere. Byen er fordoblet siden 1977 og har i dag 30% af Grønlands befolkning. Prognoseme siger, at der vil være 20.000 indbyggere i 2030. 40% af befolkningen vil til den tid bo i Nuuk. Mange vil gerne flytte til Nuuk.

Den store udvikling, som Nuuk står over for, giver os alle tiders mulighed for, at udvikle og raffinere Nuuks profil og charme. Vi vil udvikle Nuuk efter nogle faste principper. Vi vil skabe en by, der udtrykker, at vi er Arktis hovedstad. Som hovedstad skal Nuuk være endnu mere levende og mangfoldig. Hovedstadsfunktionerne skal i arkitektur skille sig ud og markere deres funktion.

Stistruktur

Det er et højt prioriteret mål for Kommunalbestyrelsen at styrke forholdene for de gående og cyklende trafikanter i Nuuk, og byen har da også et udbygget og ganske velfungerende gang- og cykelstinet.

I den kommende planperiode vil arbejdet med at forbedre gang- og cykelstinet i Nuuk forstærkes. Fokus vil rette sig mod at sikre et sammenhængende gang- og cykelstinet i Nuuk ved målrettet arbejde for at forbinde eksisterende stisystemer med hinanden.

I tillæg til at skabe et sammenhængende gang- og cykelstinet i Nuuk, vil arbejdet med at styrke eksisterende gang- og cykelstier i og omkring bymidten forstærkes. Imaneqs funktion som gågade styrkes, og forholdene for byens gående og cyklende trafikanter skal forbedres langs H.J. Rinksvej og Aqqusinersuaq.

Stistruktur

Grøn struktur

Et ”Kommuneplantillæg nr. 4 – Plan for byens rekreative områder” trådte i kraft i oktober 2010, og hermed blev der for første gang fremlagt en samlet plan for, hvordan Kommunalbestyrelsen kan forvalte Nuuks mange grønne åndehuller, så de bliver til størst mulig gavn for byens befolkning.

Planen opdeler de rekreative områder i Nuuk i tre forskellige områdetyper:

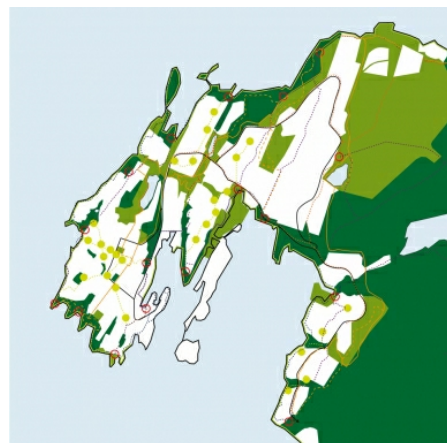
1. Friholdte områder
2. Områder til større rekreative anlæg
3. Byens opholdsrum, der knyttes sammen af landskabsstier, idrætsstier og byforløb

Som [samlet plan](#) for de grønne områder i Nuuk vil planens mere detaljerede anbefalinger løbende blive lagt til grund for det fremtidige kommuneplanarbejde.

Kommuneplantillæggets intentioner om at sikre et balanceret samspil mellem byen og naturen, så Nuuk kan profilere sig som en grøn og attraktiv hovedstad, ønskes fastholdt i den videre planlægning. Planens bestemmelser er derfor i alt væsentligt overført til nærværende kommuneplan.

Den vigtigste ændring i denne kommuneplan er introduktionen af princippet om, at vi, hvor det kan lade sig gøre, vil fremhæve oplevelsen af landskabet ved at sikre tilgængelig kyst og fjeld.

Det er sket dels ved, at bestemmelserne for kommuneplanens delområder langs hele kyststrækningen er justeret, så det sikres, at kysten friholdes for byggemuligheder, dels ved, at der lægges op til at etablere en sammenhængende kyststi. I løbet af planperioden vil kommunen udvikle en handlingsplan for den etapevise udbygning af det rekreative forløb langs kysten, herunder hvordan stien aktiveres/synliggøres, og hvordan den kommer til at binde byen bedre sammen i sammenhæng med øvrige stifterløb.

Grøn struktur

Hovedstruktur

De følgende hovedstrukturafsnit indeholder beskrivelser af de forskellige elementer og strukturer, der vil have indflydelse på byen og dens udvikling.

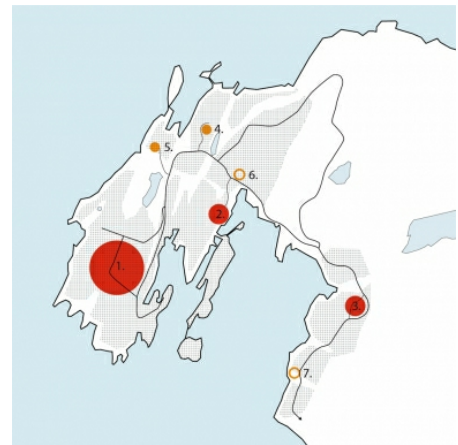
Centerstruktur

Som hovedstad stilles der særlige krav til Nuuks bymidte. Bymidten skal både betjene landets centraladministration og en række overordnede servicefunktioner, og den skal også fungere som overordnet center for byen og for Kommuneqarfik Sermersooq.

Centerstrukturen i Nuuk består ud over hovedcentret af to bydelscentre samt lokalcentre i de forskellige bydele. I korte træk kan centerstrukturen resumeres som følgende:

1. Nuuk Hovedcenter, der fungerer som det overordnede center for hele byen. Inden for hovedcentret findes Nuuk bymidte, der rummer hovedparten af centerfunktionerne i Nuuk og fungerer som bydelscenter i den gamle bydel
2. Nuussuaq Center, der fungerer som lokalcenter for bydelen Nuussuaq
3. Qinngorput Center, der fungerer som bydelscenter for bydelen Qinngorput
4. Kangillinnguit, der er lokalcenter for bykvarteret ved Kangillinnguit
5. Qernertunnguit, der er lokalcenter for bykvarteret ved Qernertunnguit
6. Sarfaarsuit, der er et fremtidigt lokalcenter for bykvarteret ved Sarfaarsuit Timaat
7. Qinngorput Syd, der er et fremtidigt lokalcenter for den sydlige del af bydelen Qinngorput

Det er Kommunalbestyrelsens mål, at den overordnede struktur med ét hovedcenter, to bydelscentre og lokalcentre i lokalområderne fastholdes og udvikles.

Centerstruktur

Rød: bydelscentre, orange: lokalcentre, åben orange cirkel: fremtidige lokalcentre

Trafikstruktur

Traffikkens udvikling i Nuuk har de senere år været drevet af en generel velstandsstigning, en positiv tilflytning og en kraftig byudvikling af byens forstæder. Det har betydet en kraftig stigning i antallet af køretøjer i bybilledet, ligesom der har været væsentlige stigninger i trafikmængden på byens vejnet. I dag er der knap 3.000 indregistrerede motorkøjer i Nuuk, og flere af de centrale vejstrækninger er belastet af en del trafik med begyndende kødannelse og dårligere bymiljø til følge.

Den stigende trafik på byens primære trafikvejnet stiller store krav til såvel udformningen som vedligeholdelsen af disse veje, og udfordringen de kommende år er fortsat at sikre, at byudviklingen i Nuuk understøttes af en tilsvarende udbygning og forstærkning af vejinfrastrukturen.

Åbningen af Nuuk Center og de spændende byfornyelsesinitiativer i midtbyen i øvrigt nødvendiggør et øget fokus på H.J. Rinksvej og Aqqusinersuaq.

De stigende trafikmængder på byens vejnet er samtidig med til at forstærke behovet for at fredeliggøre midtbyen i Nuuk, så midtbyen i højere grad planlægges på de bløde trafikanters præmisser.

En veludbygget infrastruktur er ligeledes afgørende for erhvervsudviklingen i Nuuk. Nye erhvervs- eller havnearealer, som eksempelvis den planlagte nye Atlantgodshavn på Qeqertat, skal understøttes af den nødvendige vejstruktur.

De stærkt stigende trafikmængder på byens vejnet nødvendiggør en skærpet opmærksomhed på trafiksikkerhedsfremmende tiltag i Nuuk.

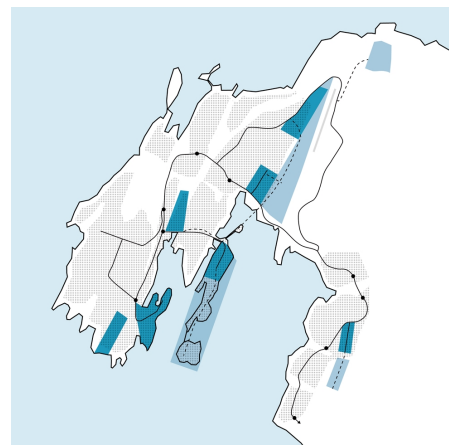

Trafikstruktur: Rød: primærveje, stiplede: fremtidige primærveje

Erhvervsstruktur

Generelt arbejdes der med en tostrengt tilgang til udviklingen af erhvervsarealer i Nuuk:

- Lettere erhverv i form af arealer til kontorformål, service og liberale erhverv koncentrerer primært i centrum, hvor synergieffekten og den interne tilgængelighed forventes at være størst. En stor del af behovet forventes dækket som en del af den udvikling, der foregår inden for fokusområderne i midtbyen
- Tungere erhverv i form af arealer til forsynings-, transport-, industri- og håndværksvirksomhed placeres i et samlet område med udgangspunkt i den nye Atlanthavn og de eksisterende erhvervsområder ved Pukuffik. Tilsammen udgør dette område, [Erhvervsbåndet](#), et fokusområde i den kommende periode

Erhvervsstruktur

Blå: nuværende erhvervsområder, lys blå: fremtidige erhvervsområder

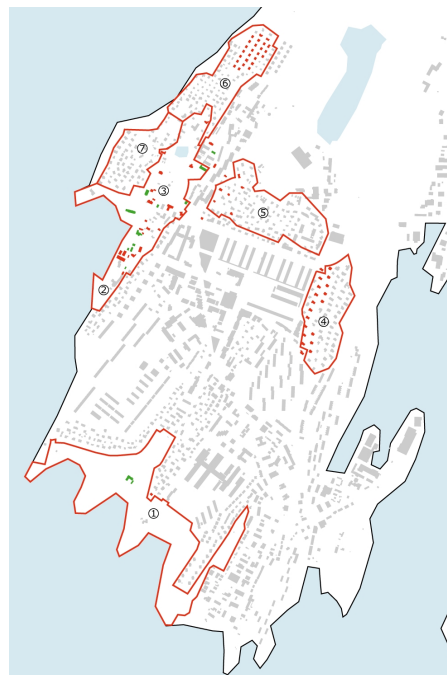
Bevaringsværdige områder

Nuuk bydel rummer en række særligt bevaringsværdige områder (§ 2-områder - Grønlands Hjemmestyrets rapport "Nuuk - bevaringsværdige bygninger og bydele", 1990), hvoraf dele er fredede. Det betyder, at det skal sikres, at områdernes historisk værdifulde miljø med eksisterende bygninger, terræn osv. skal bevares for fremtiden. Det drejer sig om Herrnhut-området (1), Kolonihavnen (2) og Aqqaluks Plads (3).

Derudover er Quassunnguaq (4), Inspektørbakken (5), Myggedalen (6) og Avannarliit (7) udpeget som særligt bevaringsværdige områder, der dog ikke er omfattet af fredninger (§ 3-områder).

De overordnede bestemmelser for de bevaringsværdige områder beskriver de fredede og bevaringsværdige bygninger i områderne.

Bevaringsværdige bygninger og bydele: [nuuk_gulebynotat_samlet_dk.pdf](#)

Kulturarv

Røde markeringer: bevaringsværdige bygninger,
grønne markeringer: fredede huse

1. Herrnhut-området, 2: Kolonihavnen, 3:
Aqqaluks plads og 4: Myggedalen

Imaneq

By- og Boligudviklingsafdelingen har udarbejdet en designmanual for Imaneq, byens gågade.

Imaneq Designmanual 2011+ er et designværktøj, som skal styre de fremtidige designprocessor for gågaden. Målet med designmanualen er at styrke oplevelsen af byens identitet gennem et designmæssigt løft af byens gader og pladser. Der skal skabes et byarkitektonisk kendetegn, der fremhæver Nuuks kvaliteter både historisk og kulturelt og som en hovedstad.

Området er opdelt i etaper, og ideen er, at Kommuneqarfik Sermersooqs By- og Boligudviklingsafdeling skal fungere som projektleder for etaperne i tæt samarbejde med eksterne arkitekter, erhvervsdrivende og kunstnere, som er aktører i de forskellige etaper. Projektet er omfattende og vil strække sig over en årrække.

Materialet redegør for:

- Det samlede koncept
- Foretrukne materialer og principper for overgange mellem materialer
- Etapeinddelingen af hele Imaneq
- Referencer
- Forudsætninger fra den hidtidige kommuneplanlægning og en borgerinddragelsesproces i juni 2010 på Imaneq

Imaneq designmanual 2011+: [imaneq_designmanual_dkkaal.pdf](#)

Imaneq: Etape 1: Selvstyret og Nuuk Center, Etape 2: Katuaq, Etape 3: Kateritarfik Amisut, Etape 4: Umiartortup / Naapittarfik Aqq, Etape 5: Grønlandsbanken Syd, Etape 6: Telepost, Etape 7: Katersortarfik

Fortætning

Fortætning som bærende princip

Beslutningen om at afvente en byudvikling på Siorarsiofik aktualiserer beslutningen om at satse på fortætning som grundlag for en bæredygtig byudvikling i de kommende år. I den kommende periode skal de eksisterende byområder – særligt i Qinnqorput – udbygges, men der er også behov for at fortætte arealer i Nuuk og Nuussuaq. Denne udvikling er allerede igangsat med bymidteplanlægningen "Midt i verden // Midt i Nuuk" (Tuujuk-og Blok P området) og vil fortsætte.

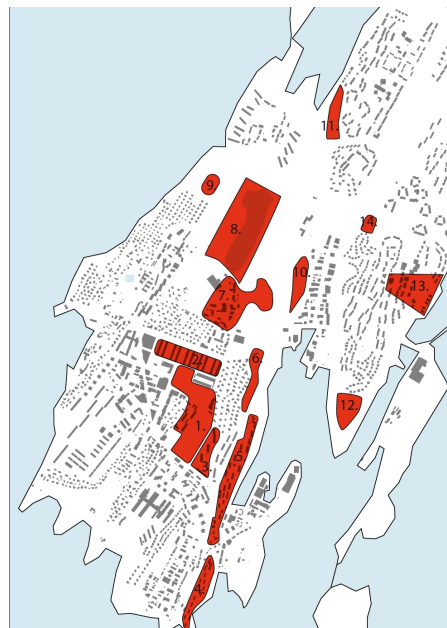
Udbygning af eksisterende boligområder

Størstedelen af boligudviklingen i planperioden vil foregå inden for de definerede fokusområder. Herudover er de væsentligste muligheder for udbygning af eksisterende boligområder placeret i Nuussuaq og Quassussuup Tungaa. Der er kun udlagt få områder til fortætning i denne kommuneplan, men der vil være behov for udpegning af yderligere fortætningsmuligheder i fremtidig planlægning.

De vigtigste fortætningsmuligheder er:

1. Tuujuk-og Blok P området
2. Omdannelse af Blok 1-10
3. Millionærbarakkerne
4. Kujallerpaat
5. Innavinnguaq
6. Udbygning ved Quassunnguaq
7. Inussussuaq
8. Omdannelse af Vandsøområdet
9. Teleområdet
10. Udbygning af Issortafik
11. Udbygning af Qasigiannnguit (nuværende bådoplag)
12. Udbygning af Nigerleq Syd
13. Nuussuaqs Hjerte
14. Udbygning af Manngua

Desuden vil der løbende blive arbejdet med enkeltprojekter, der bidrager til fortætningen uden at kompromittere den grønne struktur.

Fortætningsområder

1: Tuujuk-og Blok P området, 2: Omdannelse af Blok 1-10, 3: Millionærbarakkerne, 4: Kujallerpaat, 5: Innavinnguaq, 6: Udbygning ved Quassunnguaq, 7: Inussussuaq, 8: Omdannelse af Vandsøområdet, 9: Teleområdet, 10: Udbygning af Issortafik, 11: Udbygning af Qasigiannnguit (nuværende bådoplag), 12: Udbygning af Nigerleq Syd, 13: Nuussuaqs Hjerte, 14: Udbygning af Manngua

Aqqaluks Park

Kommunen vil i den kommende periode arbejde med at udvikle Aqqaluks Plads som grønt åndehul. Pladsen er et vigtig kulturelt bindeled mellem Imaneq og Kolonihavnen, et vigtigt led mellem uddannelses-, kulturelle og administrative funktioner, og samtidig vigtigt også som udgangspunkt for sports- og fritidsaktiviteter. Mange forskellige grupper af mennesker bruger pladsen på forskellige tidspunkter af dagen og på forskellige tidspunkter af året.

En fornyelse og omdannelse af pladsen til en park vil være til stor glæde for både byens borgere og turister. Udviklingen af parken skal desuden ses i sammenhæng med de igangværende bestræbelser på at udvikle Imaneq som gågade og med henblik på at etablere en sammenhæng mellem bycentret og den historiske del af Nuuk omkring Kolonihavnen.

Pladsen er i dag et virvar af stier, veje og uafsluttede forløb. For at udvikle pladsen til et sted, hvor man har lyst til at opholde sig snarere end at gå eller køre igennem, er det nødvendigt at gennemtænke pladsens brug og udvikle nye opholds- og aktivitetsmuligheder. Det er samtidig vigtigt at indrette den nye park, så de mange anvendelser fortsat kan finde sted. Parken vil derfor blive udviklet i et samarbejde med relevante interessenter.

Blandt de emner, der skal tages hånd om, er beliggenhed og udformning af opholdsarealer, stier og veje, beplantning og belysning, broer, grøfter, opsætning af bænke og muligheder for indretning af eventuel skøjtebane og vandkunst.

Aqqaluks Park. Den stiplede linje viser området, der på sigt skal omdannes til byens kulturelle park.

Tuujuk og Blok P

Midt i Verden // Midt i Nuuk er en helhedsplan for områderne ved Tuujuk og Blok P. Den er udarbejdet ud fra et ønske om at bibringe Grønlands hovedstad og dens borgere nye udviklingsmuligheder. Byer er grundlæggende skabt for mennesker, og byens væsentligste rolle er at skabe grobund for et fællesskab, der kan generere trivsel og vækst.

Helhedsplanen udforsker derfor, hvordan Nuuk kan blive et endnu bedre sted at være, arbejde og bo. Planen forsøger at stille og besvare de rette spørgsmål, der kræves for at opnå dette. Hvilken rolle bydelen vil kunne spille i Nuuks generelle udvikling, og hvad området skal kunne tilbyde byen og byens borgere – som helhed?

Helhedsplanen er lavet i løbende dialog med beboere og interessegrupper og tager udgangspunkt i en politisk målsætning om, at området skal udvikles med et særligt fokus på det fysiske og menneskelige miljø og på ressourcebesparende byggeri.

På baggrund af helhedsplanen er der udarbejdet en strukturplan for området. Strukturplanen fokuserer på landskab og uderum som det element, der kan strukturere en etapevis udbygning af området. Strukturplanen indeholder en landskabsskitse, en række energi- og miljømål for udbygningen af området, samt en plan for udearealerne.

Strukturplan // Tuujuk og Blok P: [strukturplan_tuujukogblokp_dk_kal.pdf](#)

Illustration fra Midt i Verden / Midt i Nuuk

Fokusområder i midtbyen

Fokusområder er geografiske områder, hvor der er en aktuel, lokal udviklingsdagsorden, og hvor kommunen vurderer, at der er behov for et særligt planlægningsmæssigt fokus i den kommende kommuneplanperiode. Fokusområderne udspringer af den generelle strategi for fortætning af den eksisterende by. Følgende fokusområder i midtbyen er udpeget:

1. [Imaneq](#)
2. [Helhedsplan for Tujuuk og Blok P-området](#)
3. [Aqqaluks Park](#)

Grønlands midtby

I den seneste planperiode er en stribe væsentlige projekter igangsat i Nuuks centrum. Der er arbejdet meget med Tuujuk og området omkring blok P, og der er stor fokus på at øge byrumskvaliteten langs Imaneq. I den kommende periode vil det samlede midtbyområde fortsat være et fokusområde, hvor byliv, koncentration og skala – ikke mindst omkring den centrale historiske akse fra Kolonihavnen til Spindlers Bakke – er vigtige temaer på den byarkitektoniske dagsorden.

Midtbyen med de tre fokusområder: 1. Imaneq; 2. Helhedsplan for Tujuuk og Blok P-området; 3. Aqqaluks Park. Pilene viser udsigtsakser, der skal bevares i en fremtidig byudvikling. Den røde streg viser den historiske akse fra Kolonihavnen til Atlanthavnen.

Kyststien

Kyststien forløber langs kysten og tilbyder på den måde en oplevelse af Nuuks varierede kystlinje, vandets vekslende udseende og kig på tværs af vandet til landområderne rundt om Nuuk. Det er hensigten, at Nuuks borgere og gæster skal kunne færdes hele vejen langs kysten og på den måde kunne bevæge sig mellem de friholdte områder.

Forløbet langs kysten vil dog nødvendigvis blive afbrudt på enkelte strækninger, hvor bebyggelse tæt på kysten eller havneaktivitet med tilhørende afspærrede områder forhindrer færdslen. Andre steder, hvor det er terrænet, der i dag forhindrer færdslen, er det planens hensigt, at gangbroer eller terrænreguleringer skal øge tilgængeligheden. Kyststien vil åbne store muligheder for fritidsaktiviteter og sightseeing.

Stien vil blive realiseret i flere etaper, eller efterhånden som behovet viser sig.

Kyststiens etaper

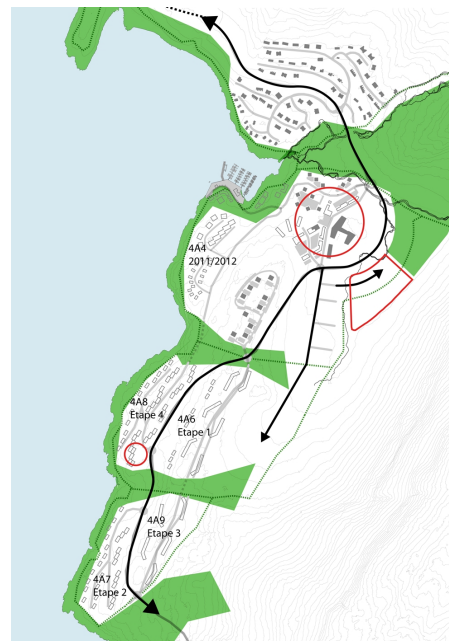
Qinngorput

Udbygningen af Qinngorput - Nuuks nyeste bydel - har nu allerede været i gang i en årrække. De første etaper af udbygningen var baseret på en arkitektkonkurrence afholdt i 2000, og i løbet af de sidste par år er de første etaper syd for naturhavnen blevet realiseret. I dag er grundlaget for en ny velfungerende bydel etableret. Der er opført en række boliger, der er åbnet en ny skole, og butikkerne begynder at komme til området.

Der vil fortsat være fokus på at udvikle Qinngorput som Nuuks nyeste sammenhængende bydel og som den eneste udvidelse af byen i perioden. I den kommende periode vil bydelen blive udbygget i en række etaper omkring den nye vej mod syd, der er under etablering. Den fortsatte udbygning af områderne syd for naturhavnen bygger på at bevare og understrege områdets landskabskarakter i en vekslen mellem samlede bebyggelser og friholdt landskab. Stier i det friholdte landskab vil være med til at binde området sammen. De samlede bebyggelser vil blive opført med forholdsvis stor tæthed og med en varierende etagehøjde på mellem to og seks etager.

Der er fortsat stor efterspørgsel efter bådopplagringspladser i byen, og sletten mellem den nye skole og fjeldet er særdeles anvendelig til dette formål. Derfor vil der i perioden blive arbejdet med en stor sammenhængende bådopplagringsplads på dette sted, hvor både kan transporteres til naturhavnen, der i fremtiden udvikles til en lystbådehavn.

Bydelen forventes at være fuldt udbygget omkring 2017, hvor boligområderne vil strække sig helt frem til det sydlige næs. På dette tidspunkt vil der i henhold til den overordnede byudviklingsstrategi skulle træffes en beslutning om, hvorvidt vejen skal fortsættes som en halvtunnel frem til Siorarsiofik.

Qinngorput: Rød ramme: centerområde, mørk grå signatur: opførte bygninger, sort ramme: uopførte bygninger, stiplede rød ramme: forslag til fjeldhal og bådoplag

4A6 – Etape 1: 2013-2014

4A7 – Etape 2: 2014-2015

4A9 – Etape 3: 2015-2016

4A8 – Etape 4: 2016-2017

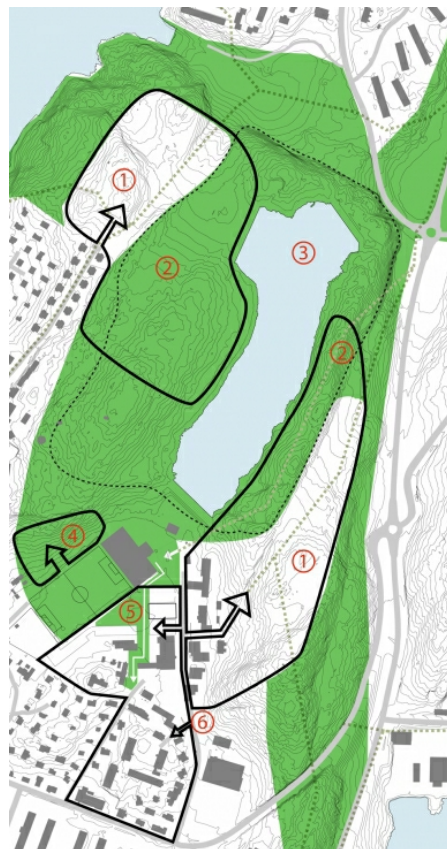
Vandsøområdet

Omkring vandsøen er der mulighed for udvikling af et antal mindre boligkvarterer, der tilsammen kan udgøre et nyt, attraktivt boligområde i nærheden af centrum. En forudsætning for at udvikle området er, at vandsøens nuværende funktion som en del af Nuuks vandforsyning sløjfes.

Området spiller en nøglerolle i Nuuks grønne/rekreative struktur. Blandt andet er der forskellige projekter omkring Inussivik på tegnebordet, herunder stiforbindelser til midtbyen og til seminarieområdet/Kolonihavnen. Der er derfor behov for en helhedsplan, der kan koordinere alle de forskellige projekter, der er i spil i området, og som kan sikre, at det grønne/rekreative netværk ikke bliver ødelagt. Nøgleordene i den forbindelse er fortætning med kvalitet.

Området kan overordnet set opdeles i to boligområder, der kan trafikbetjenes dels fra C.E. Jansensvej, dels fra Kissarneqqortuunnguaq. Hvert af disse to boligområder kan igen underinddeles, idet en del af områderne ligger uden for spærrezonen omkring vandsøen, mens en del af områderne ligger inden for spærrezonen. En del af udviklingen i området er derfor afhængigt af vandsøens nedlæggelse som vandreservoir, der efter de nuværende planer sker omkring 2020.

Efter vandreservoirets nedlæggelse vil området omkring vandsøen desuden kunne udvikles som et bynært rekreativt område, og det skal sikres, at udbygningen af området med boliger ikke forringer områdets potentiale for at kunne indgå i den grønne struktur som et af byens grønne opholdsrum.

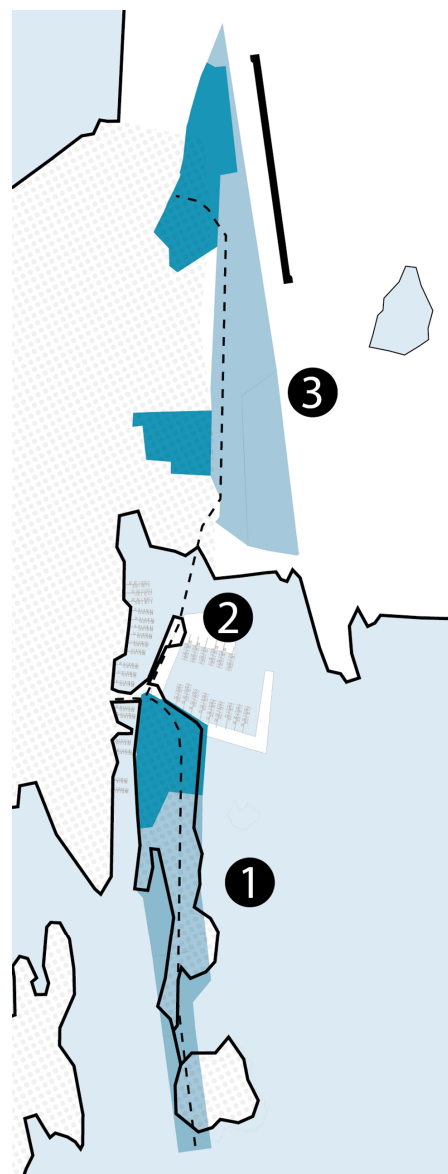

1: byudviklingsområder, 2: byudviklingsområder efter 2020, hvor vandsøområdet nedlægges som vandreservoir, 3: vandsøen – udvikling til bynært rekreativt område efter 2020, 4: udnyttelse af klippe til tribune, 5: stiforløb fra Inussivik til Børnehjemsvej, 6: udretning af Kissarneqqortuunnguaq, stiplede linje: spærrezone indtil 2020, hvor vandsøområdet nedlægges som vandreservoir

Erhvervsbåndet

Nuuk har rollen som det ubestridte erhvervsmæssige omdrejningspunkt for Grønland. Det gælder i særdeleshed tungere erhverv knyttet til transport, fremstilling og håndværk. For at understøtte og forbedre Nuuks rolle i forhold til disse brancher vil der i perioden blive arbejdet på at etablere et logistisk og erhvervsmæssigt knudepunkt med udgangspunkt i den nye erhvervshavn på Qeqertat og de eksisterende erhvervsområder ved Pukuffik.

Området – erhvervsbåndet – vil herefter bestå af den nye erhvervshavn på Qeqertat, det nye forbrændingsanlæg samt et udvidet erhvervsområde omkring Pukuffik. Det er i den forbindelse afgørende, at infrastrukturen i det nye samlede erhvervsområde opgraderes, så den erhvervsmæssige trafik internt i området fra havn til erhverv kan foregå optimalt. Derfor vil der blive arbejdet på at etablere en bro fra Qeqertanut til Sarfaarsuit, og der vil blive arbejdet på en ny forbindelse gennem erhvervsområdet. For at forbedre trafikken fra hjem til arbejdsplads vil tunnellen ved Sarfannguit blive udvidet.

Erhvervsbånd

- 1: Den nye atlanthavn samt nye havnerelaterede erhvervsområder
- 2: Etablering af ny bro/dæmning samt udvidelse af Iggia
- 3: Udvidelse af eksisterende erhvervsområde

Nuussuaqs Hjerte

I den kommende planperiode vil der være fokus på at udvikle Nuussuaq som en moderne bydel med tidssvarende boliger, uderum og service. En central del af denne udvikling vil være revitaliseringen af området omkring lystbådehavnen og fællesområdet omkring Pisiffik – med rekreative og kommercielle aktiviteter, byliv og ophold. Relationen mellem Nuussuaq og lystbådehavnen skal styrkes, og de mulige synergieffekter skal udnyttes.

En udvikling af området er afhængig af nogle infrastrukturelle forudsætninger. Der vil være behov for at neddrogse eller helt sløjfe vejforbindelsen mellem fællesområdet og havnen (Sorlaat). En forudsætning herfor er, at der etableres en bro/dæmning fra Admiralitetssøerne til Borgmester Anniitap Akquserna, så den tunge trafik ledes uden om Nuussuaq.

Der er allerede behov for at iværksætte en proces med henblik på at revitalisere en større del af den offentligt ejede boligmasse i Nuussuaq som en del af planen. Revitaliseringen vil ske med fokus på bygningernes tilstand, livet mellem husene og en boligsocial indsats.

Desuden vil der blive arbejdet med muligheden for en udvidelse af lystbådehavnen (Iggiaa), en eventuel ny marina i centerområdet og en friholdelse af et område ved svømmehallen.

Nuussuaqs hjerte. Orange markering: nyt centerområde, blå markering: område i Nuussuaq, der kan revitaliseres, 1: udvidelse af Iggiaa, 2: ny marina i centerområdet, 3: friholdelse af område ved Malik Svømmehal

Andre fokusområder

Fokusområder er geografiske områder, hvor der er en aktuell, lokal udviklingsdagsorden, og hvor kommunen vurderer, at der er behov for et særligt planlægningsmæssigt fokus i den kommende kommuneplanperiode. Fokusområderne udspringer af den generelle strategi for fortætning af den eksisterende by. Følgende fokusområder er udpeget:

1. [Vandsøområdet](#) – er afhængigt af en udfasning af det eksisterende vandreservoir
2. [Nuussuaqs 'hjerne'](#) – er afhængigt af en forbedret infrastruktur til Qeqertat
3. [Erhvervsbåndet](#)
4. [Qinngorput](#) – er allerede i gang
5. [Kyststien](#) – realiseres i etaper

I den kommende periode vil arbejdet fortsætte med Qinngorput. Udvidelsen af Atlanthavnen på Qeqertat er første prioritet, da de trafikale beslutninger knyttet til denne udvidelse er omdrejningspunktet for en udvikling både af Nuussuaq og af et sammenhængende erhvervsområde til tungt erhverv.

På lidt længere sigt arbejdes der med vandsøområdet.

De fire fokusområder uden for midtbyen: 1. Vandsøområdet, 2. Nuussuaqs Hjerne, 3. Erhvervsbåndet, 4. Qinngorput. Den grønne farve markerer kyststien, de røde cirkler markerer bydelscentrene, de orange cirkler er lokalcentre, mens den orange ring markerer et fremtidigt lokalcenter.

Kapisillit

Hovedstruktur

I januar 2015 boede der 65 indbyggere i Kapisillit. Bygden har gennem årene oplevet et markant fald i befolkningen fra 97 personer i 2003. Blandt disse er der relativt få småbørn og unge i den erhvervsaktive alder. Bygden huser således få unge familier og relativt mange ældre.

Boligområder

Byen oplever en udvikling, hvor fastboende flytter væk – primært til Nuuk – og boligerne skifter funktion til fritidshuse. På baggrund af befolkningsudviklingen i bygden har Kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for udlæg af nye arealer til boligformål i Kapisillit.

Erhvervsområder

Som i Qeqertarsuaasiaat har erhvervsgrundlaget tidligere været torskefiskeri og fangst, men også her har tilbagegangen haft konsekvenser med bl.a. lukning af fiskeristationen.

Der er et ønske om at udvikle Kapisillit som turistdestination. Det foreslås udviklet ved at etablere et nyt husflidsværksted tæt på midtbyen på ca. 150 m² til brug for de 5-10 kunsthåndværkere, der i øjeblikket er i bygden. Der findes allerede i dag en skindsystue i bygden. Det er tanken, at værkstedet skal åbnes for besøgende og herved skabe en direkte relation mellem producent og kunder, hvor turisten både kan få muligheden for at prøve at lave sin egen kunst og se kunstnerne i arbejde. Det er målet, at projektet skal kunne tiltrække både turister og kunsthåndværkere til stedet.

Der er desuden en indhandlingsfabrik i byen. Havnekajen ønskes udvidet med 2 meter, så der er tilstrækkelig med plads til både produktion og øvrige initiativer på kajen.

Trafik, teknik- og miljøforhold

Bygden besejles en gang ugentligt fra Nuuk i perioden maj - januar.

For at sikre bedre transportmuligheder er der reserveret areal til en eventuel ny heliport, dog uden at der er aktuelle planer om anlæg.

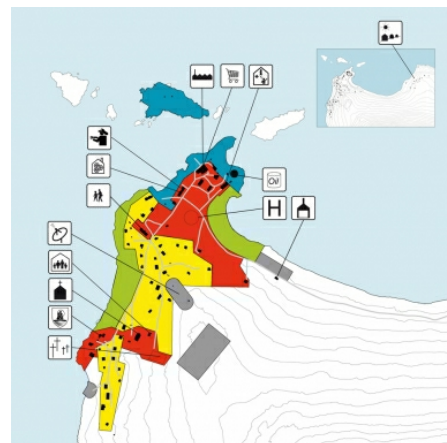
Bevaringsinteresser

Den overvejende boligtype i Kapisillit er enfamiliehuse. For at tilgodese bevaringsinteresserne er der fastlagt bestemmelser om, at bevaringsværdige bygninger ikke må nedrives, og at der skal tages hensyn til bygningernes oprindelige arkitektur og konstruktion.

Friarealer og rekreative arealer

Mod øst ca. 1 km fra Kapisillit ligger Nuussuaq, der er et areal med fritidshuse. I Frilandsplan nr. 2, Hytter i Nuup Kommunea, fastholdes arealet til fritidsområde uden mulighed for helårsbeboelse.

Der vil i planperioden være fokus på at udarbejde en samlet plan, der tager stilling til de rekreative arealer, friarealer og fritidshuse. Den vil også tage stilling til en snescooterforbindelse fra Nuuk til Kapisillit, der samtidig vil kunne fungere som vandrerrute med shelters langs ruten.

Kapisillit hovedstruktur

Qeqertarsuatsiaat

Hovedstruktur

I starten af januar 2015 var der 200 fastboende i bygden. Der har siden 2000 været et markant fald i befolkningen inden for alle aldersgrupper på nær gruppen 65+, hvor der har været stilstand.

Boligområder

Der forventes at blive en stigende efterspørgsel efter andre boligtyper såsom ældrevenlige boliger, og der er et ønske om at bygge boliger i to etager i Qeqertarsuatsiaat.

Boligmassen består af 110 boliger, hvoraf fem står tomme, svarende til 5%. Der er udlagt et nyt boligområde syd for bygden, som først tages i brug, når de eksisterende boligområder er fuldt udbygget. Det nye boligområde fastholdes i denne kommuneplan.

Erhvervsområder

Erhvervsgrundlaget i Qeqertarsuatsiaat har traditionelt været torskefiskeri og fangst. Fiskeriet i farvandet i området var tidligere af betydeligt omfang og skabte baggrund for væsentlige investeringer i produktionsanlæg, kajanlæg og øvrige investeringer i bygden.

Der er indhandling af sælskind i bygden. Desuden forarbejdes skindene til efterfølgende garvning. Selve garvningen foregår dog andetsteds. Fællesværkstedet er udvidet.

Det er Kommunalbestyrelsens opfattelse, at de primære muligheder for at forbedre beskæftigelsen i Qeqertarsuatsiaat knytter sig til fiskeriet eller en udvikling af alternative landbaserede erhverv såsom husflid og smykkestensproduktion. Desuden kan der være mulighed for opstart af rubinudvinding i nærheden af bygden, der i så fald vil kunne beskæftige op mod 80 personer.

Fællesområder

I Qeqertarsuatsiaat findes der skole, bibliotek, børneinstitution, kirke, sygeplejestation, posthus, brandstation, elværk, filialkontor, ældrekollektiv m.m.

Bygdens skoleelever tilbydes undervisning til og med 9. klasse. 10.-12. klasseelever tilbydes undervisning i Nuuk. Der er mulighed for skolepasning på skolen for børn i 1.-5. klasse. Der er bibliotek på skolen. Skolen (B-158) har brug for en ombygning af køkkenfaciliteterne og for en udvidelse med en minihal.

Der findes en børneinstitution og et ældrekollektiv i bygden.

De unge har fritidsklub i forsamlingshuset. Forsamlingshuset har imidlertid lukket om sommeren, og der er derfor behov for nye, selvstændige klublokaler, hvor børn og unge kan samles hele året. Kommunalbestyrelsen er opmærksom på ønskerne om forbedring af rammerne for fritidsaktiviteter, og der vil i planperioden blive arbejdet med en udvidelse af forsamlingshuset eller opførelse af en ny minihal som supplement til forsamlingshuset.

Der er etableret en lysløjpe til langrendsskøjeløb rundt om søen, fodboldbanen, dumpen og kirkegården.

Bevaringsinteresser

For at tilgodese bevaringsinteresserne er der fastlagt bestemmelser om, at bevaringsværdige bygninger ikke må nedrives, og at der skal tages hensyn til bygningernes oprindelige arkitektur og konstruktion.

Trafik, teknik- og miljøforhold

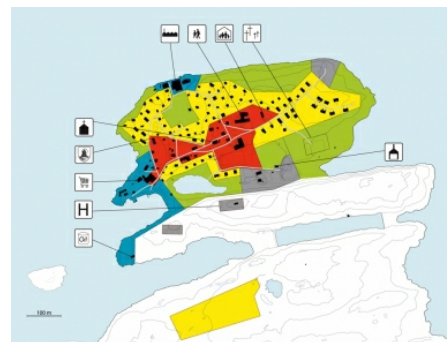
For at sikre bedre transportmuligheder er der reserveret areal til en eventuel ny heliport, dog uden at der er aktuelle planer om anlæg inden for denne kommuneplanperiode.

Bygden besejles en gang ugentligt, men der er i dag ikke regelmæssig beflyvning af Qeqertarsuatsiaat.

Qeqertarsuatsiaat råder over et oliebaseret elværk med tilhørende tankanlæg.

Varmedforsyning sker overvejende ved individuelle oliefyr i forbindelse med de enkelte boliger. Fabrikken og to indkvarteringer ejet af kommunen forsynes dog med spildvarme fra elværket kombineret med et oliefyr på elværket til de perioder, hvor spildvarmen ikke er tilstrækkelig.

Vandforsyningen i Qeqertarsuatsiaat er baseret på helårsvand fra et vandreservoir umiddelbart syd for bygden. Vandreservoiret tilføres vand fra en sø længere mod syd, og fra et hydroforhus pumpes vand i en elfrostsikret råvandsledning til et vandværk (tidligere taphus), som forsyner bygden gennem en ringforbindelse til syv taphuse. Senere udbygninger af vandforsyningen vil udgå fra det eksisterende vanddistributionsnet. Institutioner, produktionsanlægget og enkelte andre forbrugere er direkte tilsluttet vandforsyningen. Der er fastlagt spærrezone om vandreservoiret.

Qeqertarsuatsiaat hovedstruktur

Der er etableret renovationsordning til dag- og natrenovation. Dagrenovationen afbrændes i bygdeforbrændingsanlægget ved lossepladsen og fungerer tilfredsstillende. Der er begrænset kapacitet på lossepladsen til ikke brændbart affald som slagge, jernskrot mv. Jernskrot transporteres til Nuuk til deponering på jerdumpen.

Natrenovation indsamles og ledes i havet fra rampe i den nordøstlige del af bygden. Af bygdens ca. 100 beboede huse har 90 indlagt trykvand, mens kun 14 har etableret slamtank.

Paamiut

Paamiut udgør sammen med Arsukfjorden (bestående af Arsuk, Ivittuut og Grønnedal området) en samlet geografi på den sydlige vestkyst. Paamiut har i 2015 omkring 1.500 indbyggere, Arsuk har 95, mens både Ivittuut og Grønnedal er fraflyttet i perioden, idet basen flyttes til Nuuk. Arsuk ligger 115 kilometer syd for Paamiut, mens de fraflyttede lokaliteter ligger inde i Arsukfjorden, 15-20 kilometer fra Arsuk.

Paamiut og Arsuk har begge et faldende befolkningstal, der primært skyldes en fraflytning mod syd og sekundært en fraflytning mod Nuuk og længere mod nord, hvorfor geografien i varierende grad kan forstås som uafhængig af Nuuk. For området som helhed vil det i perioden handle om at genfinde en identitet i den nye kommune.

Paamiut har i særdeleshed en udfordring i at fastholde sit befolkningstal, og det skal indgå i den videre planlægning og diskussion, hvordan fraflytningen kan mindskes. Befolkningstallet toppede i midten af firserne og er siden faldet jævnt.

Paamiut er en by, hvor der er udfordringer, men også hvor der slås lovende takter an, og hvor der er oplagte udviklingspotentialer inden for både erhverv og turisme.

Den planlægningsmæssige udvikling af byen vil tage udgangspunkt i en kombination af:

- Bevaring af den historiske bymidte
- Sanering og revitalisering af de centrale dele af byen
- Fokus på de udviklingsmuligheder, der eksempelvis kan opdyrkes i forhold til offshoreaktiviteter

Arsuk og Arsukfjorden med Ivittuut og Grønnedal er under forandring, idet basen er fraflyttet. Fjordens primære udviklingspotentiale ligger i en turisme, der betragter hele fjordsystemet med fraflyttede lokaliteter som en samlet attraktion med Arsuk som udgangspunkt. Samtidig skal der ske en afklaring af de fraflyttede lokaliteter i forhold til, hvilken status de skal have i fremtiden.

Diagram over befolkningens fordeling og udvikling, 2000-2011
Den vandrette akse: Bostedets andel af kommunens samlede befolkning
Den lodrette akse: Bostedets befolkningstilvækst eller -fald
Stiplet linje: Kommunens samlede befolkningstilvækst

Konsolidering og nye muligheder

Paamiuts befolkningstal toppede i midten af 1980'erne og er siden faldet jævnt. I dag bor der omkring 1.600 indbyggere i byen. Byen har særligt i de sidste ti år haft et kraftigt faldende befolkningstal, der primært skyldes en fraflytning mod syd og sekundært en fraflytning mod Nuuk og længere mod nord. Samlet set er udfordringerne at genvinde en ny balance, at genfinde stoltheden og identiteten og at forberede byen på eventuelle nye muligheder i offshoreindustrien. Den bæredygtige byudviklingsstrategi er baseret på disse udfordringer.

Strategien fokuserer på en kombination af:

- **Konsolidering** – primært ved at sanere og revitalisere dele af byen for at justere boligmassen i forhold til befolkningstallet
- **Styrkelse af eksisterende kvaliteter** – gennem et fokus på kulturarv, bevaring og rekreative områder
- **Beredskab i forhold til nye muligheder** – ved at planlægge for nye erhvervsmuligheder på havnen, der indtænker trafikale forhold

På baggrund af dette fokus er der udpeget en række temaer og fokusområder, der vil blive arbejdet med i den kommende planperiode.

Paamiut-området

Hovedstruktur: Røde streger: bydele, blå streger: erhvervsarealer, grønne streger: grønne fjeldtoppe, grøn pil: grøn landskabskile, sort streg: bevaringsværdige områder

Grøn struktur

Samlet rekreativ plan for byen

Der skal udvikles en samlet rekreativ plan, hvor landskabsstrøget langs elven, de syv høje, bevaringsområdet i bymidten og byens øvrige friarealer beskrives og vurderes i sammenhæng.

Grøn struktur

Hovedstruktur

De følgende hovedstrukturafsnit indeholder beskrivelser af de forskellige elementer og strukturer, der vil have indflydelse på byen og dens udvikling.

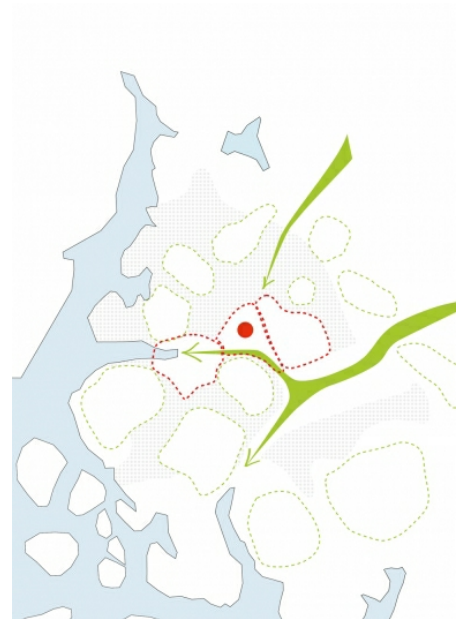
Centerstruktur

Kommuneplanen fastholder byens eksisterende centerstruktur med et centralt område til center-, institutions- og fælles formål.

Det centrale Paamiut strækker sig fra havnen og frem til de åbne arealer syd for blokkene. Området kan underinddeles i tre arealer med hver sit karakteristika:

- Den gamle Kolonihavn omkring elvens udløb, hvor størstedelen af byens bevaringsværdige bebyggelse ligger
- Et større sammenhængende område med butikker mellem blokkene og elven
- Et område med institutioner omkring skolen mod øst

Uden om det samlede centerområde ligger den øvrige bydannelse, hvor grønne bæltter og fjeldtoppe friholdes.

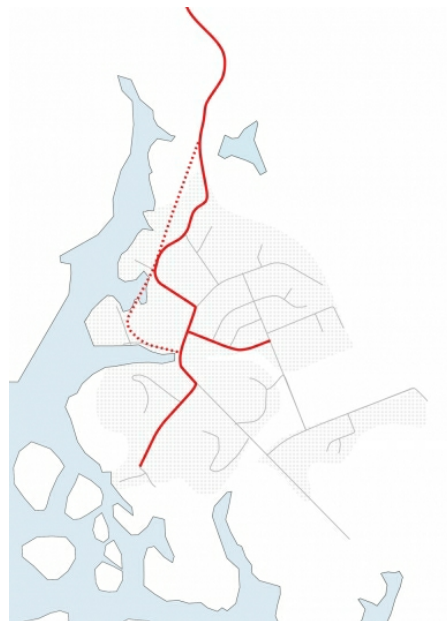

Centerstruktur

Trafikstruktur

Trafikalt er Paamiut kendetegnet ved at have mange gående og cyklende, og det er et kendetegn, der ønskes bevaret og gerne udviklet i den kommende planperiode.

Muligheden for at trafiksanere området omkring den gamle Kolonihavn skal derfor udforskes i denne planperiode, ligesom muligheden for at etablere en mere direkte vejforbindelse, der forbinder byens østlige erhvervsområder med havnen, skal undersøges.

Trafikstruktur: Røde streger: overordnede veje, stiplede rød streg: mulig ny forbindelse

Erhvervsstruktur

Udvikling af erhvervsmuligheder på havnen

De nuværende erhverv i Paamiut er i vid udstrækning knyttet til erhvervsfiskeriet, og det skal fortsat udvikles. I forhold til planlægningen betyder det først og fremmest, at der skal ske en løbende udbygning og forbedring af havnefaciliteterne.

De øvrige fremtidige erhvervsmuligheder knytter sig til offshoreaktiviteter, altså støtteaktiviteter i forbindelse med olieudvinding til havs. I forbindelse med efterforskning og udvinding af olie er der eksempelvis behov for store havnearealer, såkaldte lay down areas. Der er gode muligheder for etablering af nye havnearealer i Paamiut, fx ved opfyld af vigen. Herudover kan der naturligvis opstå andre erhvervsmuligheder i forbindelse med offshoreaktiviteter.

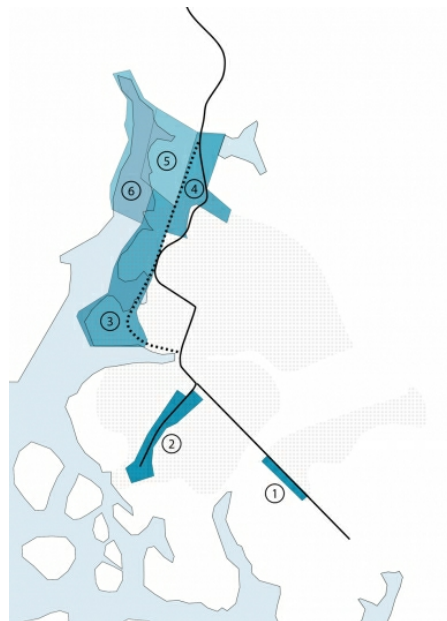
Det er afgørende for Paamiuts muligheder for at få del i et eventuelt offshoreeventyr, hvilken beslutning der træffes om etableringen af aktiviteter i Nuuk og/eller Paamiut.

Der er et stort behov for håndtering af affald, og det er en oplagt mulighed for Paamiut at udvikle et nyt affaldsforbrændingsanlæg på havnen, hvorved anlægget får mulighed for at modtage affald udefra med skib.

Selvom disse potentielle erhvervsaktiviteter ikke er konkrete muligheder i dag, er de vigtige at tage højde for i forbindelse med kommuneplanens prioriteringer og (mulige fremtidige) arealudlæg.

Øvrige erhvervsområder

Byens øvrige erhvervsområder ligger som to mindre områder i den sydlige del af byen. Et område ligger langs vejen ud til natrenovationen mod sydvest, og et andet mindre område ligger i udkanten af byen mod sydøst. I forbindelse med kommuneplanen er der foretaget en teknisk revision af dette område i form af mindre indskrænkninger af arealet, hvor der hidtil ikke har været nogen udbygning.

Sorte streger: overordnede veje, stiptet sort strek: fremtidig vej til den nye havn, mørkeblå (1-4): eksisterende erhvervsarealer, lyseblå: fremtidige erhverv (5-6)

Bevaringsværdige områder

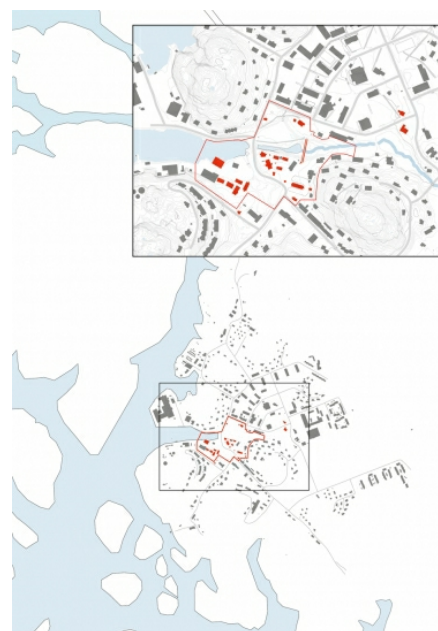
Bevaringsområdet omfatter kolonibebyggelsen og de åbne arealer omkring elvens udløb. Den ældre bebyggelse i området kan på baggrund af bebyggelsens beliggenhed og karakter opdeles i tre arkitektoniske miljøer:

- Havneområdet med pakhuse og produktionsbygninger i tilknytning til kaj anlægget (B-15, B-30, B-54, B-56, B-61, B-63 og B-68)
- Den første kolonibebyggelse omfattende handelens boliger og den første butik på det lille plateau syd for elvløbet (B-7, B-10, B-17, B-19, B-38 og B-55)
- Rantområdet, der indeholder kirken, missionshuset og præsteboligen samt enkelte selvbyggerboliger (B-83, B-85, B-86 og B-406)

Det samlede bevaringsområde er også udpeget som et fokusområde i perioden, og yderligere underinddelt som en del af dette arbejde.

Herudover er følgende enkeltbygninger udpeget som bevaringsværdige: B-5, B-93, B-94, B-95, B-96, B-401 og B-402.

Bevaringsværdige bygninger og bydele: [paamiut_gulebynotater_dk.pdf](#)

*Fokus på kulturarv: Rød streg:
bevaringsområdet, røde bygninger:
bevaringsværdige bygninger*

Fokusområder

Tre fokusområder

Fokusområder er geografiske områder, hvor der er en aktuell lokal udviklingsdagsorden, og hvor kommunen vurderer, at der er behov for et særligt planlægningsmæssigt fokus i den kommende kommuneplanperiode. Fokusområderne udspringer af den generelle strategi for byen. Følgende fokusområder er udpeget:

- Kolonihavnen – med fokus på bevaring
- Sanering og revitalisering – med fokus på området omkring blokkene
- Forskønnelse af midtbyen

Helhedsplan for Paamiut

De 3 fokusområder som omfatter 1. Kolonihavnen – med fokus på bevaring, 2. Sanering og revitalisering – med fokus på området omkring blokkene, samt 3. Forskønnelse af bymidten, er slået sammen til én helhedsplan.

Planforslag er under udarbejdelse og forarbejder til ny helhedsplan for Paamiut blev forelagt politisk i 2014

Fokusområder: 1: Kolonihavnen, 2: forskønnelse af midtbyen, 3: revitalisering af blokkene

Kolonihavnen

Den historiske bebyggelse i havneområdet udgør en vigtig del af Paamiuts historiske identitet. I en historisk sammenhæng afspejler området koloniens gradvise udvikling til by. Det igangværende arbejde med bevaring af området omkring den historiske bymidte, Kolonihavnen samt elven og dens udmunding vil derfor blive videreført.

Nøgleordene for bevaring af den historiske bymidte er fortid, stolthed og identitet, og samtidig er der fokus på de turistmæssige potentialer.

Den overordnede målsætning for arbejdet er at skabe attraktive og spændende by- og boligmiljøer, så en positiv udvikling af byen kan understøttes, og herunder et specifikt ønske om at styrke og bevare kolonihavneområdet i Paamiut og dermed fremhæve byens historie og identitet.

Udviklingen af Kolonihavnen skal understøtte og dyrke de forskellige miljøer, som det maritime havnemiljø, kolonibebyggelsen, engområdet, festpladsen og randbebyggelsen.

Bevaring/kulturarv: Rød streg: bevaringsområdet, røde bygninger: bevaringsværdige bygninger, sorte stiplede cirkler: miljøer, 1: festpladsen, 2: havnemiljø/maritime miljø, 3: kolonibebyggelse, 4: randbebyggelse, 5: engområde

Forskønnelse af midtbyen

Centerområdet i Paamiut er afgrænset af blokkene mod nord, Kolonihavnen og elven mod syd. Centerområdet består dels af et institutionsområde mod øst med skolen som det samlende punkt, dels af et område med butikker og blandet bebyggelse mod vest. Det samlede område er kendetegnet ved forholdsvis store åbne arealer.

I den kommende tid vil der blive arbejdet på en byforskønnelse af det samlede område, som tager udgangspunkt i de forskellige funktioner, der præger området. Samtidig vil der være fokus på at forbinde midtbyen og blokkene mod nord bedre med Kolonihavnen og den grønne struktur langs elven. Arbejdet vil fokusere på at forbedre udearealerne og styrke forbindelserne igennem området.

Byforskønnelsesområde i Paamiut

Revitalisering af blokkene

De mange tomme, forfaldne boligblokke i Paamiut skaber et unødigt billede af forfald og af en by i ubalance. Erfaringer viser, at problemer med begyndende forfald og nedslidte områder kan have en negativ indflydelse på byens udvikling.

Kommuneplanen lægger op til udviklingen af en radikal og højt prioriteret fysisk og boligsocial helhedsplan for sanering og revitalisering af de centrale dele af Paamiut i samarbejde med Selvstyret og tæt koordineret med det igangværende projekt Paamiut Asasara. Planen skal blandt andet omfatte nedrivning af et antal (af de tomme) boligblokke.

Formålet med planen er:

- At byen genvinder sin stolthed og identitet
- At den genfinder sin rette størrelse
- At midtbyen revitaliseres
- At der skabes et mere bæredygtigt grundlag for den fremtidige udvikling af byen

Sorte stiplede cirkler: opdeling af boligområdet i to mindre områder, område 1: udlagt til énfamilliehuse efter nedrivning, 2: revitaliseringsprojekt, grøn pil: naturkile ind i boligområde

Arsuk

Arsuk ligger omkring 100 km sydøst for Paamiut i Arsukfjordens udmunding. Bygden ligger på et smalt og relativt fladt, sydvendt område langs kysten. Kunai-fjeldet rejser sig bag byen mod nord og nordvest, og mod øst ligger vandindvindingsområdet.

Hovedstruktur

Boligområder

I 2015 er befolkningstallet på 95 og det er faldet med godt 100 personer siden 2000. Dette fald dækker over et nogenlunde jævnt fald i alle aldersgrupper fra syv år og opefter. Der er omtrent 115 boliger i bygden, hvoraf mere end tyve står tomme. Der vurderes derfor ikke at være behov for udvidelsesmuligheder til boliger i perioden.

Fællesområder

Den centrale del af bygden er udlagt til fælles formål og omfatter bl.a. et servicehus, en bygdeskole samt en klub og fritidsordning, der planlægges flyttet til et nyt hus.

Erhvervsområder

Erhvervsområderne er placeret langs kysten og rummer en indhandlingsfabrik, en række bådeværksteder samt en kommunal entreprenørvirksomhed.

Bygdens eneste udviklingsmulighed i øvrigt er på et smalt areal langs kysten i østlig retning, og dette areal er allerede inddraget i planlægningen i den tidligere kommuneplan. Arealudlæggene har til formål at sikre udvidelsesmuligheder af bygdens havne-, erhvervs- og fællesfunktioner. Samlet set vurderes det således, at udvidelsesmulighederne i bygden er tilstrækkelige, eksempelvis i forhold til ambitionerne om at udvikle turismen i området.

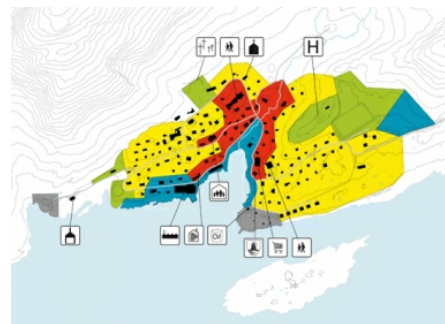
Fælles friarealer og kirkegårde

De fælles friarealer omfatter rekreative friarealer nordøst for bygden, som indeholder idrætsareal med mulighed for placering af idrætshal. Kirkegården nordøst for bygden er ligeledes udlagt til fælles friareal med mulighed for udvidelse.

Trafik, teknik- og miljøforhold

Bygden har i øjeblikket utilstrækkelige faciliteter til håndtering af miljøfarligt affald.

Heliport er placeret ca. 1,5 kilometer øst for bygden.

Hovedstruktur - Arsuk

Arsuk-Fjorden

Der vil i perioden skulle tages stilling til områdets nye status, hvor turisme kan spille en større rolle. Som en del af en eventuel helhedsplan for turisme i området er det væsentligt at få taget stilling til, hvordan den øgede benyttelse af området kan håndteres uden at gå på kompromis med beskyttelseinteresserne.

Som en følge af Ivittuut og Grønnedals fraflytning er områdernes planlægningsmæssige status ændret. Det sker i første omgang med denne kommuneplan, hvor alle tidligere A-E-områder får status af L-områder. En eventuel geninddragelse af dele af lokaliteterne til andre anvendelser kan i så fald ske efter en samlet stillingtagen til deres rolle i udviklingen af turisme i området.

Områderne beliggende uden for Arsuk, Grønnedal og Ivittuut er i kommuneplanen udpeget som områder, der friholdes:

- Områder beliggende inden for en afstand på 5 kilometer fra de bebyggede områder er i kommuneplanen udpeget som udisponerede områder (delområde O1). Udisponerede områder er kendetegnet ved at være udlagt som uberørte eller næsten uberørte delområder uden bebyggelse og anlæg
- De øvrige områder er udpeget som vildmark (delområde O2)
- Områder udlagt til græsning af mere ekstensiv karakter og med større afstand til de enkelte færeholdersteder med videre er desuden udpeget som områder, der friholdes

Der er desuden enkelte færehold omkring Arsuk, der ikke er udpeget som selvstændige delområder.

Destinationsudvikling af fjorden

Kulturhistorie med regional betydning

Arsukfjorden er noget særligt i turist- og forskningsmæssig henseende. Fjorden har en enestående geologi med Ikkasøjlerne som det fremmeste eksempel. Den har et rigt dyre- og planteliv med mange fugle og moskusokser. Den har en lang række forskellige efterladte bosteder fra hele den grønlandske historie – fra inuitbeboelser og nordboruiner til amerikanske baser og senest Ivittuut og Grønlands Kommando. Området kan samlet set tilbyde en stor variation af både natur- og kulturoplevelser, og fjorden rummer kulturhistorie med betydning langt ud over regionen.

Potentialerne i hele området skal afdækkes og systematiseres i samarbejde med aktører i området, eksempelvis Ivittuut Mine- og Mineralmuseum. Udgangspunktet er, at Arsuk kan fungere som anker for turismen i området – både som udgangspunkt for aktiviteter i fjorden og som base for ekstremturisme i regionen, men også som hjemsted for den løbende drift af de bygninger og faciliteter i Ivittuut og Grønnedal, som måtte blive bevaret. Det tyder på, at turismen i området i dag består af en kombination af individuelt rejsende, krydstogtturister og tematurister, eksempelvis med fokus på geologi eller fugleliv.

Grønnedal og i særlig grad Ivittuut rummer bygninger og anlæg, som repræsenterer en vigtig del af Grønlands historie: kryolitudvindingen og Grønlandskommandoen. I forbindelse med nedlæggelsen af Ivittuut og Grønnedal er der derfor behov for at tage stilling til hvilke bygninger og anlæg, der ønskes bevaret som kulturhistoriske spor eller med henblik på overnattende turister. Der vil således i samarbejde med erhvervsudviklingsrådet i den kommende periode skulle tages stilling til udarbejdelsen af en helhedsplan for destinationsudvikling med fokus på turisme og forskning.

Ittoqqortoormiit

Ittoqqortoormiit er placeret ved Kangersuttuaq (Scoresby Sund). Kangersuttuaq dækker med alle sine biforde et areal på omkring 38,000 km² og er dermed verdens største fjordsystem. Terrænet omkring Ittoqqortoormiit er markant bjergrigt, og mange steder stiger fjeldene direkte fra kanten af fjorden. Staunings Alper når højder på næsten 2500 meter (Destination East Greenland).

Kangersuttuaq adskiller sig fra alle andre Østgrønlandske fjorde, da der er åbent vand ved munden hele året rundt. Området har særlig fysiske og biologiske vilkår, der gør at marine faunaen er særlig godt repræsenteret her (Destination East Greenland).

Nord for Ittoqqortoormiit ligger Grønlands Nationalpark, parken er verdens største nationalpark. Nationalparken har et rigt dyreliv og er et vigtigt område for internationale forskere. SIRIUSpatruljen opretholder Danmarks suverænitet i området og er de eneste fastboende i Nationalparken (Destination East Greenland).

Ittoqqortoormiit ligger geografisk isoleret fra resten af det beboede Grønland.

Ittoqqortoormiit hovedstruktur

Boligområder

Byens boligområder udgør for størstedelens vedkommende de centrale områder i den vestlige del af byen. Boligerne ligger hensigtsmæssigt mellem byens to store fællesområder. En mindre del af boligerne er senere blevet bygget mod nord, ligesom der også ligger boliger umiddelbart øst for dalen.

På baggrund af befolknings- og erhvervsudviklingen har kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for udlæg af nye arealer til boligformål i byen.

Hovedstruktur

De følgende hovedstrukturafsnit indeholder beskrivelser af de forskellige elementer og strukturer, der vil have indflydelse på byen og dens udvikling.

Ittoqqortoormiit hovedstruktur

Centerstruktur

Kommuneplanen fastholder byens eksisterende centerstruktur med et centralt område til center-, institutions- og fælles formål.

Byens fællesfaciliteter er overordnet set veldisponerede og fordelt på to områder. I forbindelse med havnen ved dalmundingen ligger et område med butikker, bank, kirke, museum og værksted med skole, institution og minihal i umiddelbar nærhed. Byens sydvestlige spids mod sundet udgøres af det andet store fællesområde med en række offentlige funktioner som kommunekontor og sygehus samt politi- og brandstation.

Erhvervsstruktur

Byens havne- og erhvervsområder ligger dels langs dalstrøget sammen med et teknikområde, der rummer vand- og elværk, dels i den vestligste del af byen, hvor et mindre havneområde er placeret. Desuden ligger en stor del af teknikområderne øst for dalen.

Bevaringsinteresse

Der er registreret en bevaringsværdig bygning i byen – B33.

Bevaringsværdige bygninger og bydele: [ittoqqortoormiit_gulebynotater_dk.pdf](#)

Trafik, teknik- og miljøforhold

Helistop er placeret nordvest for bygden.

Byen forsynes med el og vand fra værker og snesmeltningsanlæg centralt placeret i byen.

Gråt spildevand afledes til terræn. Forbrændingsanlæg og renovationsplads er placeret øst for byen.

Havnen i Ittoqqortoormiit er en anløbsmole og vanddybden er så ringe, at den kun bruges af joller og mindre både. "Jollehavnen" vest for byen, er ikke en rigtig havn, men et sted hvor joller søsættes og tages op med en kran.

Fokusområder

Kommunalbestyrelsen har besluttet at iværksætte en bosætningsanalyse af Ittoqqortoormiit med inddragelse af befolkningen for at afdække, hvordan borgerne selv oplever deres muligheder for at bidrage til et mere selv bærende lokalsamfund.

Baggrunden for beslutningen er en konstatering af, at Ittoqqortoormiit stadig er ramt af en række problemer af såvel social som sundhedsmæssig og økonomisk karakter, uanset at der gennem tiden har været investeret store beløb fra Selvstyrets og kommunens side for at vende udviklingen.

Formålet med bosætningsanalysen er at udarbejde handleplaner, der kan hjælpe individer og familier videre til en anden by og at hjælpe til med etablering af en ny tilværelse i erkendelse af, at der ikke er reelle uddannelses- eller jobmuligheder i byen.

Samtidig skal de borgere, der ønsker at forblive i Ittoqqortoormiit, dog sikres bedst muligt, men under den erkendelse, at kommunen ikke kan tilbyde det samme serviceniveau i et så lille og så isoleret samfund som i kommunens øvrige byer.

På grundlag af bosætningsanalysen vil der være mulighed for at vurdere nye initiativer, herunder mulighed for at etablere et forskningscenter i byen, der kan udnytte Ittoqqortoormiits beliggenhed ved indgangen til nationalparken, som har stor interesse for alverdens forskere. Det vurderes dog ikke, at et forskningscenter vil kunne ændre grundlæggende ved byens nuværende problemer.

Udviklingsmuligheder

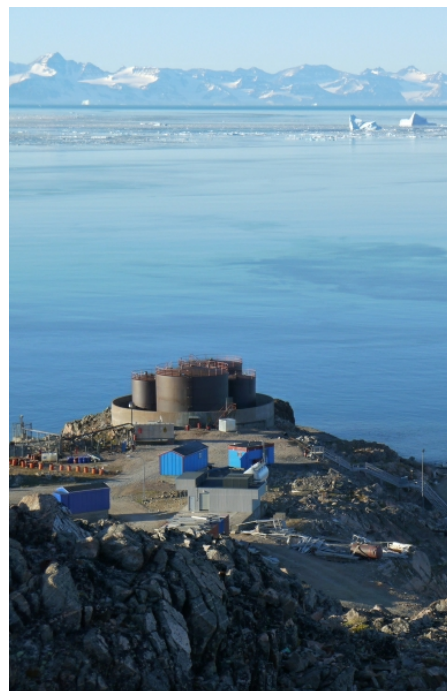
Udviklingsmulighederne for byen baserer sig dels på de menneskelige ressourcer i byen, dels på de turist- og erhvervsmæssige potentialer, der affødes af byens særlige og isolerede beliggenhed. De menneskelige ressourcer vil i perioden blive afdækket i en bosætningsanalyse som beskrevet herunder. De turistmæssige potentialer består primært i:

- Ekstremturisme knyttet til Nationalparken og Scoresbysund
- Oplevelsesturisme, der både er knyttet til byen og dens omkringliggende bygder såvel som Nationalparken, Scoresbysund og 'Jørn Riel Land'

De erhvervsmæssige potentialer knytter sig til:

- Fanger- og fiskerierhvervet, herunder primært i form af en eventuel genopstart af indhandlingsfabrikken og en bedre udnyttelse af ideen om Arctic Green Food
- Råstofområdet, herunder primært en eventuel genopstart af molybdænminen
- Øvrige erhverv knyttet til den afsides beliggenhed, herunder primært ideen om et eventuelt forskningscenter i området

De turist- og erhvervsmæssige potentialer skal afdækkes og udnyttes bedst muligt. Derfor skal der også løbende holdes øje med uforudsete udviklinger – primært anlægget af en ny lufthavn. Det skal samtidig sikres, at potentialerne udnyttes på en måde, hvor der opnås de størst mulige fordele lokalt – eksempelvis ved brug af lokal arbejdskraft ved anlæg og drift.

Et selvstående lokalsamfund

Siden de omkringliggende bygders fraflytning i 2006 har Ittoqqortoormiit haft et grundvilkår med en stærk øget nettofraflytning. Med den isolerede placering 800 kilometer fra det nærmeste bosted er byen udfordret i en grad, så den deler skæbne med de mest udfordrede bygder i kommunen. Som følge heraf vil der kun i meget begrænset grad blive tale om traditionel kommuneplanlægning i den kommende periode.

Strategien for byen tager udgangspunkt i mulighederne for at fastholde og udvikle et selvstående samfund og består af en række elementer med en varierende grad af realisme:

- Først og fremmest skal der fokuseres på de 'lavthængende frugter' i form af en række identificerede fysiske projekter – de to bevaringsværdige bygninger i bymidten bør restaureres, og øvrige anlægsaktiviteter som fx frysehus, ungdomsklub og ny pontonbro bør igangsættes
- Som et aspekt af den fysiske forbedring af levestandarder og bymiljø vil de generelle politikker for bygderne også gælde for Ittoqqortoormiit
- Samtidig med den fysiske indsats vil der blive iværksat en bosætningsanalyse for at afdække mulighederne for også på sigt at kunne fastholde et selvstående lokalsamfund i byen
- De turistmæssige potentialer omkring Nationalparken, Scoresbysund, Jørn Riel Land og ekstremturismen skal afdækkes og udnyttes bedst muligt
- De erhvervsmæssige potentialer omkring fanger- og fiskerierhvervet skal undersøges og forbedres.

Tasiilaq

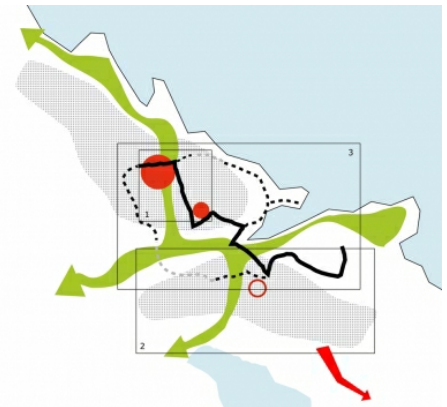
Østkysten fungerer som en samlet geografi med:

- [Tasiilaq](#) som hovedby
- De omkringliggende bygder [Kuummiut](#), [Kulusuk](#), [Sermiligaaq](#), [Tiilerilaaq](#) og [Isortoq](#)
- [Ittoqqortoormiit](#) mod nord

I dette område boede omkring 3.500 beboere i 2015, heraf omkring 2.100 i Tasiilaq og 425 i Ittoqqortoormiit. De fem bygder omkring Tasiilaq ligger alle inden for en luftlinjeafstand på omkring 60 kilometer, mens Ittoqqortoormiit ligger omkring 800 km mod nord. De syv bosteder udgør i fællesskab den mest sammensatte geografi i kommunen med Tasiilaq som ubestridt vækstcenter.

Tasiilaq-området

Hovedstruktur med fokusområder

Diagram over befolkningens fordeling og udvikling, 2000-2011

Den vandrette akse: Bostedets andel af kommunens samlede befolkning

Den lodrette akse: Bostedets befolkningstilvækst eller -fald

Stiplet linje: Kommunens samlede befolkningstilvækst

Ittoqqortoormiit og bygderne

Siden affolkningen af de omkringliggende bygder i 2006 har Ittoqqortoormiit haft et nyt grundvilkår – fraflytning – hvor den isolerede placering øger udfordringerne for byen. Der vil derfor være begrænset behov for traditionel kommuneplanlægning i perioden.

Bygderne vil i fremtiden i stigende grad være afhængige af de – støt forbedrede – tilbud i Tasiilaq. Generelt vil der arbejdes efter [bygdepolitikken](#) med fokus på nedrivning af tomme bygninger og etablering af et ensartet serviceniveau. Bygderne vil dog også have forskellige potentialer for fiskeri og turisme, der skal udvikles i fællesskab og med udgangspunkt i geografien.

Tasiilaq by er naturligt opdelt i to bydele ved Blomsterdalen. Den sydlige del indeholder et boligområde, et erhvervsområde, et teknisk område med dump, heliport og et rekreativt område ved vandet. Den nordlige del indeholder to centre, havn og erhverv, boliger og institutioner.

Tasiilaq er østkystens vækstcenter

Byen har de seneste godt 30 år siden hjemmestyrets indførelse haft vækstrater i befolkningstallet, der er sammenlignelige med Nuuk. Byen har i dag dobbelt så stort et befolkningstal som i 1977, og alt tyder på, at denne vækst vil fortsætte i fremtiden. Sammenlignet med Nuuk har byens befolkning imidlertid større sociale udfordringer og færre jobs at deles om.

På denne baggrund er det klart, at byen må udpeges som østkystens vækstcenter. Alle dispositioner i byen skal derfor gøres med fokus på lang sigt og fortsat bæredygtig vækst. Der skal således arbejdes for, at:

- De sociale udfordringer håndteres i lokalområdet og med udgangspunkt i en by i fortsat vækst
- En potentiel turist- og erhvervsudvikling gives bedre vækstbetingelser med byen som anker

- Der udarbejdes en langsigtet byudviklingsstrategi, hvor realistiske udviklingsretninger udpeges
- Den eksisterende by fortættes, hvor det er muligt
- Byen kan tilbyde tilstrækkelige og attraktive boligområder

For kommuneplanlægningen betyder denne strategi først og fremmest, at der i god tid skal sættes fokus dels på de langsigtede byudviklingsmuligheder, dels på de projekter, der vil bidrage til at opgradere byens status – det være sig alt fra beslutninger om lufthavnslokalisering og placering af uddannelsesinstitutioner til opgradering af midtby og boligområder.

Tasiilaqs udvikling som Østkystens vækstcenter og Østgrønlands erhvervs-, uddannelses- og turistcentrum skal understøttes ved at:

- Styrke uddannelsestilbuddene (eksempelvis gymnasium, turisterhvervsakademi, ungdomsuddannelser eller efterskole) og regionale funktioner (eksempelvis iværksætterhus og regional destinationsudvikling)
- Udvikle et attraktivt bymiljø for at styrke turismeerhvervet
- Arbejde for en flytning af lufthavnen fra Kulusuk til Tasiilaq

Grøn struktur

Rekreativ plan for byen

Det er vigtigt, at der udarbejdes en samlet rekreativ plan for byen, så dens udvidelse ikke fører til en mindsket kvalitet i byens friholdte områder. Planen skal udarbejdes med udgangspunkt i de tre grønne strøg, der er vist på kortet til højre, hvor et hovedstrøg, Blomsterdalen, deler byen i to, og hvor henholdsvis en ny hundepads mod nord og en eksisterende festplads mod syd danner udgangspunktet for visuelle og fysiske forbindelser langs kysterne. Samtidig kan den grønne struktur være med til at understøtte rekreative forbindelser til byens centerområder.

Principper for rekreativ plan – grønne strøg og forbindelser

Hovedstruktur

De følgende hovedstrukturafsnit indeholder beskrivelser af de forskellige elementer og strukturer, der vil have indflydelse på byen og dens udvikling.

Centerstruktur

Størstedelen af Tasiilaqs centerområder er i dag beliggende i den nordlige del af byen med udgangspunkt i byens historiske centrum, der i dag fungerer som det ene af to centerområder i denne del af byen. Området strækker sig fra havnen op over de græsklædte skrånninger. Området rummer huse tilbage fra oprettelsen af ”Missions- og handelsstationen ved Angmagsalik” i slutningen af 1890'erne. Denne del af området er bevaringsværdig og nærmere beskrevet i afsnittet om bevaringsværdige områder. Resten af området rummer en lang række offentlige funktioner.

Det andet centerområde i den nordlige del af byen ligger nordvest for byens historiske centrum. Her skal de fælles byfunktioner, der bygningsmæssigt er for store til at kunne indpasses i det historiske centrum, lokaliseres. Flere funktioner som skole, sportshal, sygehus og Pilersuisoq er allerede beliggende i området.

Som en del af udbygningen af den sydlige del af byen udpeges der desuden med denne kommuneplan et nyt centerområde med udgangspunkt i området omkring skiliften og boldbanen. Området skal i fremtiden medvirke til at servicere den sydlige del af byen.

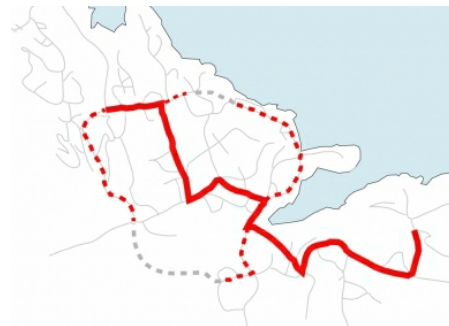

Centerstruktur

Trafikstruktur

Infrastruktur skal opgraderes til at håndtere udviklingen

En forudsætning for Tasiilaqs udvikling er, at den understøttende infrastruktur undergår en tilsvarende opgradering. Stort set uafhængigt af den konkrete placering af bolig- og erhvervsområder skal det afklares, hvordan vejforbindelsen mellem den sydlige og den nordlige bydel kan forbedres – enten ved en opgradering af den eksisterende forbindelse, ved etablering af en ny ringvej eller begge dele. Desuden bør der etableres en mere effektiv forbindelse til havnen for varetransport.

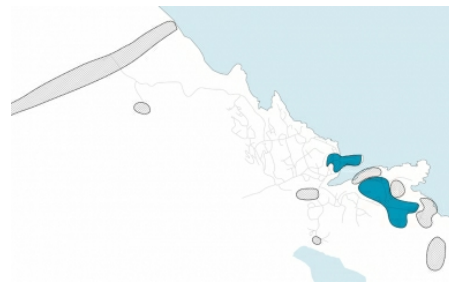

Bydelsvejnettet er i princippet opbygget som et enstrengt system, der forløber fra heliporten i den sydøstlige del af byen til idrætshallen i den nordlige del af byen. På sigt vil man gerne forbinde byen med en ringvej.

Erhvervsstruktur

Tasiilaq er veldisponeret, hvad angår byens erhvervsområder og tekniske områder. Størstedelen af disse områder er beliggende samlet i den sydlige del af byen og mere eller mindre adskilt fra boligområder. Byens havneområde ligger nord for dalen i tilknytning til byens historiske centrum. Der er plads til udvidelse af erhvervsområderne mod syd, men der er ingen aktuelle planer om udvidelse.

Til gengæld har affaldshåndteringen i Tasiilaq ikke i øjeblikket en karakter, der svarer til byens størrelse og betydning. Miljø og forbrænding skal gøres mere bæredygtigt, blandt andet så de rekreative områder omkring festpladsen og havnen fremstår mere attraktive. Der arbejdes p.t. med en løsning, der omfatter affaldssortering, ballepresning og udskibning til Danmark.

*Erhvervsstruktur: Blå = B-områder,
industriområder,
Skraveret = E-områder, særlig anvendelse –
teknikområder*

Bevaringsværdige områder

Der findes en række fredede og bevaringsværdige bygninger i Tasiilaq. Langt størstedelen af disse bygninger ligger inden for bevaringsområdet i midtbyen.

Nedenstående bygninger er fredede:

- Kastellet (B-51), også kaldet Overvintringshuset
- Missionærboligen (B-42)
- Kolonibestyrerboligen (B-47)
- Den gamle kirke, der nu er indrettet til museum (B-41)
- Medhjælperboligen kaldet "Skæven" (B-48)

Nedenstående bygninger er bevaringsværdige:

- Inspektørboligen (B-30)
- Udhus til inspektørboligen (B-54)
- Grøntsagshuset, som benyttes af museet (B-29)
- Eenfamiliehuset umiddelbart nord for Pilersuisoq (B-32)
- Kapellet, som benyttes af museet (B-59)
- Telegrafmesterbolig (B-6)
- Kulhus (B33)
- Skibsværft fra 1899 (B35)
- Kateketbolig (B-55)

I den kommende periode vil der blive arbejdet med en planlægning for næsset, der skal sikre, at områdets forskelligartede anvendelser kan sameksistere, og med henblik på fredning af dele af eller hele området. Området anvendes i dag som festplads og campingplads, og samtidig er der viden om, at området indeholder en del oldtidsminder. Den samlede planlægning vil indeholde overvejelser om, hvordan området kan indgå i byens grønne struktur, eksempelvis hvordan der kan føres stier gennem området og stier, der kan knytte området mere direkte til byen.

Desuden er delområde A3 overvejende bebygget med GTO-dobbelthuse fra 1960'erne med en forholdsvis stor variation i hustyper sammenstillet med større frihed end i tilsvarende områder i andre byer. Området omfatter også en enklave af selvbyggerhuse af typen "Igdlorput 78". Bebyggelsen er i arkitektonisk henseende præget af stor ensartethed og bemærkelsesværdigt som et større samlet selvbyggerhus-kvarter i en by. Ifølge §3 i Bekendtgørelse nr. 3 af 30 oktober 1991 har området bevaringsværdig bebyggelse, og det skal i den detaljerede planlægning nøje vurderes, hvorvidt hele bebyggelsen skal udpeges som bevaringsværdig.

Bevaringsværdige bygninger og bydele: [ammassalik_gulebynotater_dk.pdf](#)

*Fokus på kulturarven: 1: bevaringsværdigt område med fredede og bevaringsværdige bygninger (Grøn = Fredede bygninger, Rød = Bevaringsværdige bygninger)
2: friholdt område, da det indeholder oldtidsminder og danner rammer for turisme og kulturelle aktiviteter*

Fokusområder

Den fortsatte tilflytning skaber en befolkningstilvækst, der gør det nødvendigt at formulere en langsigtet byudviklingsstrategi for Tasiilaq. Byen har i dag udlæg til boliger, der kun knap kan dække den forventede boligtilgang på omtrent 225 boliger de næste 12 år. Såfremt byen i fremtiden skal spille en større erhvervs- og uddannelsesmæssig rolle, må der også være rummelighed til en række forskellige funktioner ud over tilgangen af boliger.

Langsigtet byudviklingsstrategi

Byen skal kunne tilbyde tilstrækkelige og attraktive boligområder, og en del af de nuværende udlæg mod nord har ikke en optimal placering i forhold til vind og vejr. Da byens udvidelsesmuligheder mod syd og vest er begrænsede af terræn og sikkerhedszoner omkring vandforsyning, er der et stort behov for at igangsætte arbejdet med en mere langsigtet udviklingsstrategi for byen, hvor de realistiske udviklingsretninger udpeges.

De langsigtede byudviklingsretninger er først og fremmest afhængige af den nuværende placering af vandværk/vandsø og den fremtidige placering af lufthavnen. Der skal indledes en dialog med Nukissiorfiit om byens vand- og elforsyning og med Selvstyret om placeringen af en fremtidig lufthavn med henblik på at nå frem til en realistisk langsigtet strategi.

Som det eneste område i kommunen vil en formuleret byudviklingsstrategi være stort set uafhængig af udefrakommende begivenheder som eksempelvis råstofudvinding. Det betyder, at en formuleret strategi på en gang kan være klar, entydig og robust. For at øge robustheden skal udviklingsstrategien følges af et fokus på bæredygtig fortætning af den eksisterende by, hvor dette er muligt.

To fokusområder

Fokusområder er geografiske områder, hvor der er en aktuel, lokal udviklingsdagsorden, og hvor kommunen vurderer, at der er behov for et særligt planlægningsmæssigt fokus i den kommende kommuneplanperiode. Fokusområderne udspringer af den generelle strategi for byen. Følgende fokusområder er udpeget:

- [En attraktiv midtby](#) – med fokus på byforskønnelse af byens to centrale pladser
- [Tasiilaq syd](#) – opgradering af boligområdet og etablering af et nyt

Bæredygtig udvikling

Tasiilaq Syd

Tasiilaqs bydel umiddelbart syd for Blomsterdalen består for størstedelens vedkommende af to boligområder omkring et område, der i dag indeholder en fodboldbane og byens skilift.

Opgradering af den sydlige bydel med moderne infrastruktur som ramme om den forventede byvækst ved udlæg af nye arealer og fortætning af eksisterende arealer.

Som en del af den overordnede byudviklingsstrategi vil der i den kommende periode ske en udvikling af den sydlige bydel, så den er rustet til at rumme en del af den forventede befolkningstilvækst. Området omkring banen og liften vil komme til at fungere som et selvstændigt centerområde i den sydlige bydel, og omkring dette område vil der ske en byudvikling af nye og eksisterende boligområder.

Der vil blive arbejdet med forbedring og fortætning af de eksisterende boligområder, herunder særligt en kloakering af områderne. Desuden vil der i den kommende tid kunne ske en udvidelse af bydelen både mod sydøst og sydvest, hvor to nye boligområder kan etableres til understøtning af det nye center. Endelig vil der på lang sigt kunne ske en udbygning syd for skiliften, såfremt spærrezonen omkring vandsøen kan indskrænkes eller fjernes. Områderne vil blive udviklet etapevis i nævnte rækkefølge på kortet.

*Opgradering af eksisterende boligområde
1: kommende center, eksisterende
grusfodboldbane, skilift; 2: kloakering /
udbygning af områderne A2 og A3; 3: udbygning
af A11; 4: udbygning af A10; 5: Når
vandspærregrænsen flyttes kan dette område
bebygges med boliger*

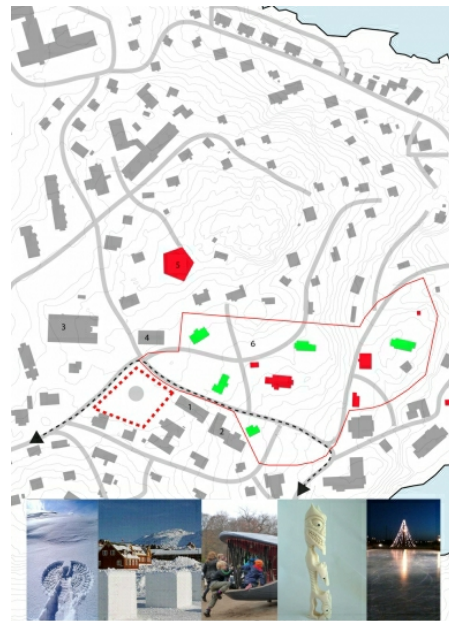
En attraktiv midtby

Byforskönnelse af de to centrale pladser

Med byens betydning og den skitserede udvikling er det vigtigt at fokusere på byens centrum, så den fortsat kan fungere og være attraktiv. En samlet planlægning skal sikre, at byen kan tilbyde en attraktiv midtby med plads til tilstrækkelige funktioner. Dette vil være til fordel for byens stadigt voksende befolkning, og samtidig vil det understøtte Tasiilaqs rolle som anker for turismen i området.

I den kommende periode vil der i første omgang blive arbejdet med byforskönnelse med fokus på to områder:

- Tasiilaqs centrale 'juletræsplads' er omgivet af både Katersortarfik, Filateli, rådhuset og brandstationen. Desuden grænser det op til byens bevaringsværdige område, der indeholder en række bevaringsværdige bygninger. Omdannelsen af pladsen vil tage udgangspunkt i disse omgivelser og styrke pladsens potentiale som det kulturelle omdrejningspunkt i byen
- Nordvest for midtbyområdet omkring juletræspladsen ligger en anden central plads ved Pilersuisoq. Denne plads vil blive omdannet med særligt fokus på at forbedre dens rolle som aktivitetsplads for byens unge

Byrum 1: Der skal igangsættes en proces for at byforskönnelse Tasiilaqs centrale 'juletræsplads'.

1: Katersortarfik, 2: Filateli, 3: rådhus, 4: brandstation, 5: kirke og 6: bevaringsværdigt område med fredede og bevaringsværdige bygninger, pil: hovedtrafikåre

Byrum 2: Der skal igangsættes en proces for at byforskönnelse Tasiilaqs centrale plads ved Pilersuisoq.

1: Tasiilaq skole, 2: erhverv, 3: Pilersuisoq, 4: hallen, 5: institutioner, skraveret: boliger, pil: hovedtrafikåre

Bygderne på østkysten

Bygderne omkring Tasiilaq vil i fremtiden i højere grad være afhængige af de – støt forbedrede – tilbud, der er placeret i Tasiilaq. Imidlertid er det også klart, at de hver især har forskellige potentialer:

- Sermiligaq og Kuummiut har i fællesskab et større potentiale for fiskeri baseret på bestand og indhandlingsmuligheder i Kuummiut
- Isortoq fungerer som port til indlandsisen
- Tiilerilaq har en unik landskabelig placering

Generelt vil der i den kommende periode blive arbejdet med en kortlægning af turismepotentialer og initiativer i en helhedsplanlægning for turismeudviklingen i Østgrønland med udgangspunkt i Tasiilaq som anker for fremtidige aktiviteter.

Tasiilaq-området

Isertoq

I begyndelsen af 2015 var der 80 fastboende i bygden, inkl. personer på fangstplads. Befolkningstallet har gennem de senere år været faldende, og det forventes, at denne tendens også vil fortsætte fremover.

Hovedstruktur

Boligområder

Boligmassen består af 51 boliger, hvoraf ca. 30 står tomme, hvilket svarer til 60%. Boligerne er af rimelig standard.

Boligerne er hensigtsmæssigt beliggende omkring bygdens centrale dele, med nær kontakt til fællesfaciliteterne.

På baggrund af befolknings- og erhvervsudviklingen, og fordi der inden for de allerede udlagte boligområder er ledige byggemuligheder, har Kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for udlæg af nye arealer til boligformål i Isertoq.

Der vil i planperioden være fokus på en kombination af boligforbedring, nedrivning og omdannelse til andre boligtyper – gerne med inddragelse af befolkningen.

Fællesområder

Bygdens fællesfaciliteter er beliggende i et område omkring havnen med butik, lagerbygning, posthus, bank, salteri, gasdepot og tankanlæg. Lidt nord for havnen ligger skole, kirke, servicehus, forsamlingshus og brandstation.

Eventuelle nye fællesfaciliteter skal placeres centralt, således at bygdemidten vil få status som bygdens sociale samlingspunkt.

Erhvervsområder

For Isertoq gælder, at det altovervejende erhvervsgrundlag er traditionel sælfangst. I servicehuset er der mulighed for modtagelse af isbjørneskind. Kommunalbestyrelsen vil arbejde for, at der sker en generel forbedring af mulighederne for afsætning og forarbejdning for kommunens fangere. I den forbindelse vil Kommunalbestyrelsen i samarbejde med hjemmestyret arbejde for at udvikle metoderne for behandling af sælskind.

Såfremt der opstår mulighed for at etablere egentlige produktionsanlæg for behandling og syning af sælskind i bygdene, bør sådanne anlæg først placeres i Isertoq og Tiilerilaaq.

Fælles friarealer og rekreative arealer

De gamle kirkegårde ønskes bevaret, og de er derfor sammen med den nye kirkegård udlagt til friholdt areal. Der er ikke behov for udvidelse i planperioden.

Arealerne mellem hovedstrukturens afgrænsning af bygden og bygdezonegrænsen er udlagt til nærrekreation.

Bevaringsinteresse

Der er ikke kortlagt bevaringsværdige bygninger eller tomter i bygden eller i umiddelbar nærhed.

Trafik, teknik- og miljøforhold

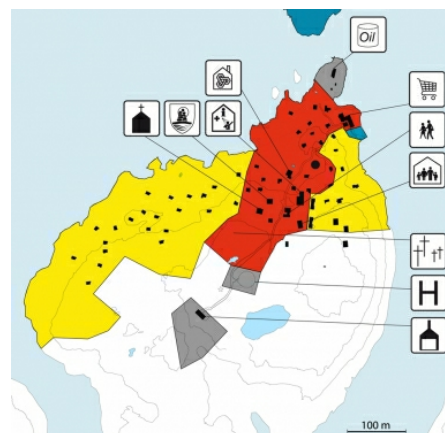
Helistop er placeret nord for bygden.

Der er anlagt transportvej fra havnen, som forbinder elværk, vandbeholder, filialkontor, servicehus, skole, kirkegård og forbrændingsanlæg. Herudover er der behov for transportvej til boligerne i bygdens vestlige del.

Bygden forsynes med el fra elværket placeret ved havnen. Værket har ikke udbygningsbehov i planperioden.

Vandforsyningen består af råvandsindtag fra vandsø nord for bygden, råvandsledning og en 1.400 m³ stor vintervandtank med tapsted. Der er fastlagt en spærrezone omkring vandsøen.

Gråt spildevand afledes til terræn. Der er etableret dag- og natrenovationsordning med tilhørende plads og dump.

Isertoq hovedstruktur

Tiilerilaaq

I begyndelsen af 2015 var der 110 fastboende i bygden inkl. personer på fangstplads. Igennem de senere år har befolkningstallet imidlertid været faldende, og det forventes, at denne tendens også vil fortsætte fremover, eller at befolkningstallet i bedste fald stabiliseres.

Hovedstruktur

Boligområder

Boligmassen består af 71 enfamiliehuse, hvoraf ca. 15 står tomme. Boligerne er hensigtsmæssigt beliggende omkring bygdens centrale dele med nær kontakt til fællesfaciliteterne.

På baggrund af befolknings- og erhvervsudviklingen, og fordi der inden for de eksisterende boligområder er ledige byggemuligheder, har Kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for udlæg af nye arealer til boligformål i Tiilerilaaq.

Der er ønske om istandsættelse og vedligeholdelse af boligmassen. Eksisterende kommunale boliger indrettes særligt til ældre mennesker.

Fællesområder

Bygdens fællesfaciliteter er beliggende i to områder. Det ene område er beliggende omkring havnen med butik, lagerbygning, posthus, bank, salteri, gasdepot og tankanlæg. Det andet område ligger lidt nord for havnen med skole, kirke, servicehus, forsamlingshus og brandstation.

Eventuelle nye fællesfaciliteter skal placeres centralt, således at bygdemidten vil få status som bygdens sociale samlingspunkt.

Erhvervsområder

For Tiilerilaaq og Isertoq gælder, at det altovervejende erhvervsgrundlag er traditionel sælfangst.

Såfremt der opstår mulighed for at etablere egentlige produktionsanlæg for behandling og syning af sælskind i bygderne, bør sådanne anlæg først placeres i Isertoq og Tiilerilaaq.

Fælles friarealer og rekreative arealer

De gamle kirkegårde ønskes bevaret, og de er derfor sammen med den nye kirkegård udlagt til fælles friareal.

Arealeme mellem hovedstrukturens afgrænsning af bygden og bygdezonegrænsen er udlagt til nærrecreation.

Bevaringsinteresse

Tiilerilaaq er en ældre boplads. I bygdens nordlige del, nord for helistoppet, ligger en tomt fra en tørvehytte. I øvrigt findes der ingen bevaringsværdige bygninger eller tomter af historisk interesse i byen.

Trafik, teknik- og miljøforhold

Helistop er placeret nord for bygden.

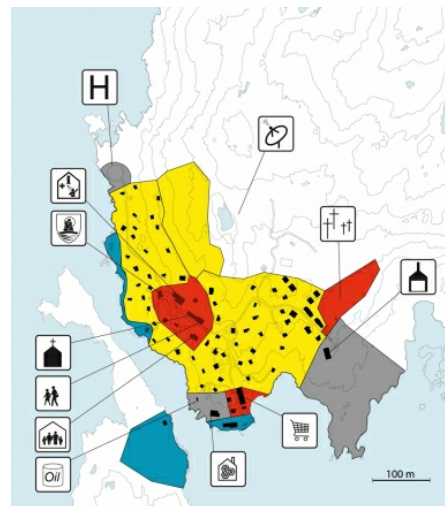
Tiilerilaaqs ca. 1 kilometer vejnet sikrer en god betjening af bygdens funktioner.

Bygden forsynes med el fra elværket, placeret ved havnen. Værket har ikke udbygningsbehov i planperioden.

Vandforsyningen består af råvandsindtag fra vandsø nord for bygden, råvandsledning og vintervandtank med tapsted. Der er fastlagt en spærrezone omkring vandsøen.

Gråt spildevand afledes til terræn. Der er etableret dag- og natrenovationsordning med tilhørende dump.

Havnen består af en 8 meter lang anløbsbro. Vanddybden er 4 meter ved højeste normalvandstand.

Tiilerilaaq hovedstruktur

Kuummiut

Pr. 1. januar 2015 var der 310 fastboende i bygden. Dermed er Kuummiut områdets største bygd. Igennem de senere år har befolkningstallet imidlertid været faldende, og det forventes, at denne tendens vil fortsætte fremover, eller at befolkningstallet i bedste fald vil stabiliseres.

Hovedstruktur

Boligområder

Boligmassen består af 99 boliger, hvoraf ca. 40 står tomme, hvilket svarer til 40%. Boligerne er hensigtsmæssigt beliggende nord og øst for bygdens centrale del med god kontakt til havn og fællesområder.

På baggrund af befolknings- og erhvervsudviklingen har Kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for udlæg af nye arealer til boligformål i Kuummiut. Der vil i planperioden være fokus på en kombination af boligforbedring, nedrivning og omdannelse til andre boligtyper – gerne med inddragelse af befolkningen.

Fællesområder

Kuummiuts særlige topografi og historiske udvikling har betydet, at bygdens fællesfaciliteter ligger spredt – dog således, at de fleste knytter sig til bygdens øst-vestgående hovedstrøg. Umiddelbart nord for havnen ligger butik, posthus, filialkontor og elværk. Mod øst ligger forsamlingshus, ungdomsklub og brandstation. Skolen og biblioteket er beliggende i bygdens nordvestligste del.

Bevaringsinteresse

Der er i bygden en del ældre huse, bl.a. et skolekapel fra 1914. Der er ikke registreret bevaringsværdige bygninger eller tomter.

Erhvervsområder

Kuummiut rummer områdets største fiskeproduktionsanlæg drevet af NUKA A/S. En stor del af produktionen indhandles af fangere fra Sermiligaaq. Produktionsanlægget har i perioder inden for de senere år ligget stille grundet nedgang i fiskeriet.

Kuummiut og Sermiligaaq har i fællesskab et potentiale for fiskeri baseret på bestand og indhandlingsmuligheder i Kuummiut – Kommunalbestyrelsen ønsker fortsat at udvikle de to bygder som center for indhandling og forarbejdning af fisk.

Trafik, teknik- og miljøforhold

Helistop er placeret øst for bygden.

Det eksisterende vej- og stinet omfatter 2,6 kilometer vej.

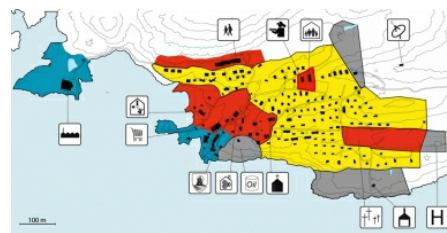
Bygden forsynes med el fra elværket centralt placeret i bygden.

Vandforsyningen består af råvandsindtag fra vandsø nord for bygden, råvandsledning og vintervandtank med tapsted. Der er fastlagt en spærrezone omkring vandsøen.

Der fastlægges endvidere spærregrænser på 50 meter omkring eksisterende tankanlæg.

Gråt spildevand afledes til terræn. Der er etableret natrenovationsordning med tilhørende dump i bygdens sydøstlige del. Her er der anlagt forbrændingsanlæg til dagrenovation.

Havneanlægget i Kuummiut omfatter både bygdehavnen og havnen ved produktionsanlægget.

Kuummiut hovedstruktur

Sermiligaaq

Pr. 1. januar 2015 var der 200 fastboende i bygden. Befolkningstallet er faldet siden 2000 med et fald inden for aldersgruppen 7-16-årige og en stigning i aldersgruppen 65+. Det forventes, at dette fald i befolkningen vil fortsætte.

Hovedstruktur

Boligområder

Der er omtrent 70 boliger i bygden, hvoraf ca. 20 står tomme, svarende til 28%.

På baggrund af befolkningsudviklingen i bygden har Kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for udlæg af nye arealer til boligformål i Sermiligaaq. Der vil i planperioden være fokus på en kombination af boligforbedring, nedrivning og omdannelse til andre boligtyper – gerne med inddragelse af befolkningen.

Bygdens boligområder er hensigtsmæssigt beliggende nord og syd for den centrale del med havn og fællesområder. Der er reserveret et areal på ca. 2 ha vest for bygdens centrale del, hvor nye boliger kan opføres inden for planperioden. Derudover er der mulighed for indpasning af enkelte boliger i de eksisterende boligområder.

Fællesområder

Den centrale del af bygden omkring vigen er udlagt til fælles formål og omfatter bl.a.: havn, butik, lagerbygninger, skindindhandling, posthus, skole, biblioteksfilial samt forsamlingshus og fritidsklub. Nye fællesfaciliteter skal placeres centralt, således at bygdemidten vil få status som bygdens sociale samlingspunkt.

Erhvervsområder

Sermiligaaq har et mindre indhandlingsanlæg ved havnen og et saneringsmodent salthus med tørrestativer øst for bygden.

Sammen med Kuummiut har Sermiligaaq et stort vækstpotentiale inden for fiskeri. Det er Kommunalbestyrelsens opfattelse, at der kan ske en væsentlig udvidelse af fiskeriet af hellefisk og rødfisk, hvis der sker en udvidelse af indhandlingsmulighederne. Eventuel etablering af indhandling med produktionsanlæg for hellefisk forudsætter en samtidig løsning af vandforsyningen.

Fælles friarealer og kirkegårde

De gamle kirkegårde ønskes bevaret, og de er derfor sammen med den nye kirkegård udlagt til friholdt areal. Kirkegården er vanskelig at benytte om vinteren, og der bør sørges for forsvarlig vinteropbevaring af kister.

Trafik, teknik- og miljøforhold

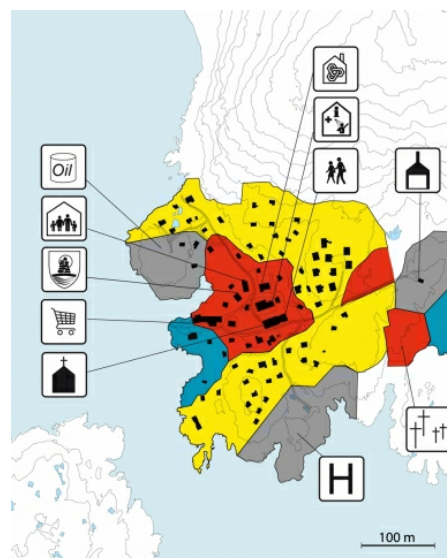
Helistop er placeret syd for bygden.

Det eksisterende vejnet på ca. 400 meter sikrer en hensigtsmæssig betjening af bygdens funktioner.

Bygden forsynes med el fra elværket centralt placeret i bygden. Værket har ikke udbygningsbehov i planperioden.

Vandforsyningen består af råvandsindtag fra vandsø nord for bygden, råvandsledning og vintervandtank på 1.390 m³ med tapsted. Der er fastlagt en spærrezone omkring vandsøen.

Der fastlægges endvidere spærregrænser på 50 meter omkring eksisterende tankanlæg.

Sermiligaaq hovedstruktur

Kulusuk

I begyndelsen af 2015 var der 240 fastboende i bygden, inkl. personer på fangstplads. Igennem de senere år har befolkningstallet imidlertid været faldende, og det forventes, at denne tendens også vil fortsætte fremover, eller at befolkningstallet i bedste fald stabiliseres.

Hovedstruktur

Boligområder

Boligmassen består af 152 enfamiliehuse, hvoraf 25 står tomme, svarende til 17%.

Topografisk deles bygden af en terrænsænkning i nordvest-sydgående retning.

På baggrund af befolknings- og erhvervsudviklingen, og fordi der allerede inden for de eksisterende udlagte boligområder er ledige byggemuligheder, har Kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for yderligere udlæg af areal til boligformål i Kulusuk.

Der er ønske om istandsættelse og vedligeholdelse af boligmassen – gerne med inddragelse af befolkningen.

Fællesområder

De centrale dele af bygden omkring havnen og slugten er udlagt til fælles formål. Nærmest havnen ligger butik, lagerbygninger, frysehus, posthus, bank og tankanlæg, mens bygdekonsultation, filialkontor, elværk og skole ligger længere mod sydøst. Servicehus, brandstation og kirke ligger nordvest for havnen.

Nye fællesfaciliteter skal placeres centralt, således at bygdemidten vil få status som bygdens sociale samlingspunkt.

Erhvervsområder

Kulusuk er områdets største bygd og har i kraft af sin beliggenhed tæt ved Kulusuk lufthavn særlige udviklingsmæssige fordele i forbindelse med afsætning af husflidsprodukter og turisme. Såfremt lufthavnen flyttes til Tasiilaq, vil Kulusuk givetvis miste disse fordele.

Fælles friarealer og rekreative arealer

De gamle kirkegårde ønskes bevaret, og de er derfor sammen med den nye kirkegård udlagt til fælles friareal.

Arealerne mellem hovedstrukturens afgrænsning af bygden og bygdezonegrænsen er udlagt til nærrecreation.

Bevaringsinteresse

Der er i 1909 bygget skolekapel i Kulusuk. Der er ikke kortlagt bevaringsværdige bygninger eller tomter i bygden eller i umiddelbar nærhed.

Trafik, teknik- og miljøforhold

Lufthavnen ligger ca. 3 kilometer øst for bygden.

Kulusuk er forbundet med lufthavnens faciliteter via et ca. 2 kilometer langt østgående kørespor. Køresporet løber gennem bygdens vandindvindingsområde, ligesom der inden for området ligger beboelse. Snescoterkørsel mellem lufthavnen og Kulusuk inden for vandspærrezone kan ikke undgås. Der er derfor behov for at undersøge, om påfyldning af olietanke kan udgøre en potentiel risiko for forurening af drikkevandet, og, såfremt dette skulle være tilfældet, at kortlægge mulige afbødende foranstaltninger samt identificere muligheder for at opretholde drikkevandsforsyningen i tilfælde af sådan olieforurening.

Det eksisterende vej- og stinet omfatter ca. 3,5 kilometer vej og 25 meter fjeldtrapper.

Havneanlægget i Kulusuk omfatter dels bygdehavnen, dels havnen i forbindelse med produktionsanlægget. Bygdehavnen består af en 5,4 meter lang anløbsbro med 2,5 meters vanddybde.

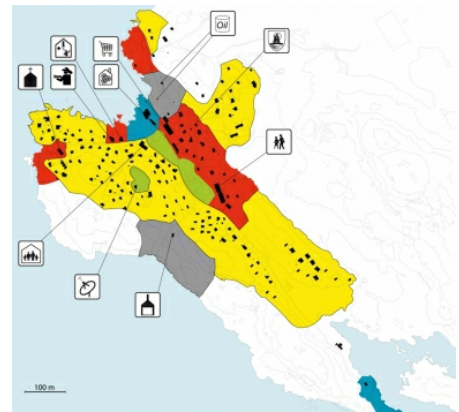
Der er ingen aktuelle planer om udbygning af havnen. Havnen er dårligt placeret i forhold til isforholdene. På længere sigt vil det derfor være ønskeligt, at der anlægges en ny havn, hvor isforholdene er bedre.

Ved Kulusuk lufthavn er der en 30 meter lang anløbsbro med ca. 4 meters vanddybde.

Bygden forsynes med el fra elværket centralt placeret i bygden. Værket har ikke udbygningsbehov i planperioden.

Vandforsyningen består af råvandindtag fra vandsø øst for bygden, råvandsledning og vintervandtank med tapsted. Der er fastlagt en spærrezone omkring vandsøen.

Kulusuk har et boligområde vest for vandsøen, der har problemer med en spildevandsafledning til vandsøen. Denne problemstilling skal der findes en løsning på i løbet af planperioden.

Kulusuk hovedstruktur

Der fastlægges endvidere spærregårser på 50 meter omkring eksisterende tankanlæg.

Gråt spildevand afledes til terræn. Der er etableret dag- og natrenovationsordning med tilhørende dump.

Bygderne

For befolkningsudviklingen i bygderne, se redegørelsens afsnit om [befolkningsudvikling](#).

Udvikling i bygderne

Med undtagelse af Sermiligaaq og Arsuk har de tre største bygder (Kuummiut, Kulusuk og Qeqertarsuatsiaat) også det mindste fald i befolkningstallet, mens de tre mindste (Tiilerilaaq, Kapisillit og Isertoq) har det største fald. Nedgangen i befolkningstallet i bygderne ser altså generelt set ud til at accelerere, efterhånden som bygderne bliver mindre.

Til trods for den ensartede udvikling i befolkningstallet er det samtidig indlysende, at kommunens bygder eksisterer under voldsomt forskellige vilkår. Bygderne omkring Nuuk er generelt forholdsvis velfungerende på trods af det faldende befolkningstal, idet de også har bevågenheden fra en national hovedstad i umiddelbar nærhed.

I den sammenhæng har Arsuk særlige vilkår. Den er ligeledes forholdsvis velfungerende, men har oplevet en kraftigere tilbagegang i befolkningstallet. Bygderne i Tasiilaq-området har generelt set flere udfordringer, særligt sociale og erhvervsmæssige.

Med udgangspunkt i visionens formulering om, at udviklingen skal forankres i bostedernes egne muligheder og behov, vil der blive formuleret en servicemodell for bygderne. Samlet set har bygderne undergået en forholdsvis ensartet langsigtet udvikling i befolkningstallet. For stort set alle bygders vedkommende er befolkningstallet i perioden siden 1977 faldet mellem 25% og 50% (undtagelsen er Sermiligaaq, der i perioden i stedet har oplevet en befolkningstilgang på 25%).

Opkøb og nedrivning

Bygderne har en fælles udfordring omkring affolkning. I enkelte bygder står over 50% af boligerne tomme. I den kommende periode vil der blive formuleret en samlet politik for opkøb og nedrivning af tomme boliger i bygderne, der skal sikre et budget og en organisation til at gennemføre saneringen. Arbejdet vil være et led i den kommende boligsektorplan. Formålet er at forbedre bolig- og bymiljø, skabe tryghed i bygderne og øge deres turistmæssige potentiale.

Offentligt serviceniveau

Bygderne har forskellige vilkår, hvad angår beliggenhed og offentligt serviceniveau. I den kommende periode vil der blive arbejdet med at sikre et ensartet niveau baseret på bygdernes egne muligheder og behov. Udgangspunktet vil være lokalsamfundsprofilerne og kommuneplanens redegørelse.

Det åbne land

Det åbne land er i kommuneplanmæssig forstand en samlet betegnelse for alle de områder i kommunen, som ikke er udlagt til bosætning.

Der har tidligere i forbindelse med planlægning og arealadministration i det åbne land været en opfattelse af, at der har været rigeligt med plads i det åbne land. Derfor har det været vurderingen, at det har været tilstrækkeligt at tage stilling til det enkelte projekt fra sag til sag, når der er kommet ansøgninger om brugsretten til arealer i det åbne land. Der har ikke været et oplevet behov for en mere sammenfattende fysisk helhedsplanlægning i forbindelse med udlæg af arealer.

Det åbne land kan imidlertid ikke længere betragtes som et område, hvor der er masser af plads til alle aktiviteter til ethvert formål. En lang række interesser og aktører lægger i stigende grad beslag på arealer i det åbne land. Det skaber et pres på det åbne land, som ikke udelukkende udgøres af enkelte interesser. Presset udgøres af en samlet effekt af de forskellige interesser. Med det tiltagende pres i det åbne land er der et øget behov for en overordnet, sammenfattende fysisk planlægning, som sammenfatter de forskellige interesser.

Fra landsplandirektiv til kommuneplan

Kommunen har med virkning fra 1. januar 2011 overtaget plan- og arealmyndigheden i det åbne land, som hidtil har ligget hos Naalakkersuisut. Med denne kommuneplan har Kommuneqarfik Sermersooq indarbejdet de retningslinjer og bestemmelser, som hidtil har været fastlagt i [landsplandirektiv_marts_2011_dk.pdf](#). Det drejer sig primært om inddelingen af det åbne land i delområder samt fastlæggelsen af overordnede bestemmelser for disse delområder. Bestemmelserne er overtaget fra landsplandirektivet i uændret form. Dog er der udlagt et delområde på baggrund af en vedtagen frilandsplan nr. 7 for Itinnera. Dette er nærmere beskrevet i afsnittet om [det åbne land](#).

Kommunen kan ajourføre og revidere de overordnede bestemmelser samt udarbejde detaljerede bestemmelser for de enkelte delområder i henhold til de overordnede bestemmelser. Ændringer i bestemmelserne for det åbne land skal dog til enhver tid være i overensstemmelse med selvstyrets interesser.

Planlægningen og den deraf følgende udpegning af delområder i landsplandirektivet er ikke sket konsekvent og ensartet i de tidligere kommuner. Det gælder særligt planlægningen omkring nedlagte bygder og hytteområder. Som en følge heraf vil der i den kommende periode være et behov for at foretage revisioner af det åbne lands planlægning, som det er overtaget fra Selvstyret, efterhånden som omfanget kan afdækkes, og der kan tages konsekvent stilling til de indtil videre uplanlagte områder.

Frilandsplaner

Der er en række gældende frilandsplaner, der er udarbejdet af den tidligere Nuup Kommunea og godkendt af Naalakkersuisut. Med frilandsplanerne har kommunerne med Landsstyrets godkendelse kunnet overtage kompetencen til at tildele arealer inden for et frilandsplanområde.

Frilandsplanerne vil fortsat være gældende. I kommuneplanen indgår delområder omfattet af frilandsplaner på lige vilkår med de øvrige delområder.

De fleste frilandsplaner omfatter delområder til fritidshytter og sommerhuse m.v. Derudover er der enkelte delområder af særlig rekreativ karakter. Det gælder eksempelvis for delområderne Itinnera (udlagt til lejrskoleformål) og Qooqut (udlagt til rekreativ udnyttelse og turismeformål og med arealer udlagt til fritidshytter, sommerhuse og turisthytter).

Selvstyrets interesser i det åbne land

Ud over de udpegede områder er der i det åbne land en række interesser, som kommunen skal tage særligt hensyn til i planlægningen. Det drejer sig om miljøbeskyttelse, naturbeskyttelse, kulturhistorie og telekommunikation.

I det omfang, de nævnte interesser har betydning for arealanvendelsen, er de relevante bestemmelser indarbejdet i de overordnede bestemmelser for de enkelte delområder. Overordnet lovgivning vedrørende fx miljøbeskyttelse, naturbeskyttelse, beskyttelse af kulturminde, klausulerede zoner etc. er dog altid gældende, uanset de overordnede bestemmelser for de enkelte delområder.

Indsatsområder

Udover vedtagelsen af, at kommuneplanen skal revideres delvist, har kommunalbestyrelsen vedtaget i [Planstrategien](#), at kommuneplanen skal rette fokus på 3 nye indsatsområder i planlægningen, nemlig:

1. Udarbejdelse af en arkitekturpolitik – for at sikre kvalitet i udviklingen af kommunens bosteder.
2. Udarbejdelse af en hovedstadsstrategi – for at understøtte Nuuk som drivkraft og laboratorium for såvel kommunen som for landet som helhed.
3. Udvikling af kommuneplanens sektorplangrundlag med nedsættelse af en tværgående sektorplan arbejdsgruppe – for at understøtte en langsigtet og koordineret anlægsplanlægning.

Arkitekturpolitik

Arkitekturpolitikken skal fungere som et politisk og et administrativt værktøj, og skal sikre:

- Kvalitet i fremtidig anlæg og byggeri
- Mulighed for at fremhæve og værne om de særlige kvaliteter vi har i Kommuneqarfik Sermersooq
- Fokus på kvaliteter i det fysiske rum, og dermed en investering i fremtiden og mulighed for vækst
- Inddragelse af interessenter som arkitekter, entreprenører og interesseorganisationer

Arkitekturpolitikken kan downloades her: [arkitekturpolitik_dk.pdf](#)

Hovedstadsstrategi

Nuuk er mulighedernes by

[Hovedstadsstrategi for Nuuk](#)

Read the English version of the Capital Strategy here: [Capital Strategy for Nuuk](#)

Alle er enige om, at vi har en fantastisk by, og at vi har store muligheder for vækst og udvikling. Mulighederne ligger derude. Arktis er for alvor kommet på verdenskortet de senere år. Det er nu, vi skal gribe mulighederne. Der er også udfordringer. Fremadrettet bliver der et stort pres på den offentlige økonomi, hvis i ikke gør noget. Vi bliver nødt til at skabe flere private arbejdspladser. Der skal tjenes penge, så vi også i fremtiden har råd til en god levestandard.

Lige nu er vi i en gunstig situation. Økonomien er god, og vi har mulighed for at investere, men vi ved også, at økonomien på lidt længere sigt vil komme under pres. Derfor skal vi være omhyggelige med at investere i det rigtige. Vi vil investere i bedre rammer for vækst, som kan skabe nye indtægter, og i effektiviseringer, der begrænser vores udgifter. Det vil bidrage til at sikre fremtidens velfærd, og til at Kommuneqarfik Sermersooq kan blive økonomisk uafhængig. Udnyttelse af vores vækstmuligheder vil kræve store investeringer. Kommunen er klar, men vi er også meget bevidste om, at en stor del af investeringerne skal komme udefra.

Hovedstadsstrategi med to vigtige budskaber

Det ene budskab er, at menneskelig og økonomisk vækst skal bære Nuuks udvikling. De to ting hænger uløseligt sammen. Når vi styrker de menneskelige ressourcer, skaber vi grundlag for økonomisk vækst, og økonomisk vækst giver os råd til at investere i menneskelig udvikling. Økonomisk og menneskelig vækst skal gå hånd i hånd og har lige høj prioritet. For mange står uden for samfundslivet. Det er både et problem for det enkelte menneske og et problem for vores by og samfund. Flere skal have et arbejde, flere skal have en uddannelse, flere skal have lyst til at starte virksomhed, og flere skal engagere sig i kunst, kultur og kreative aktiviteter. Vi skal i det hele taget engagere os mere i hinanden.

Det andet budskab er, at kilderne til Nuuks udvikling skal findes både internationalt og lokalt. Når vi tænker udvikling skal vi både tænke lokalt, nationalt og internationalt. Som en lille hovedstad i en lille national økonomi er vi nødt til at orientere os internationalt. Vi kan ikke producere alt i Grønland. Fremtidens velfærd afhænger i høj grad af, at vi er dygtige til at udnytte mulighederne internationalt. Men det er lokalt, i vores by, vi skal finde de bæredygtige løsninger. Det er her vi skal skabe rammerne for det gode liv og for erhvervsliv og investeringslyst.

Sektorplan arbejdsgruppe

Sektorplaner er rygraden i kommunens virke. En sektorplan er en plan for et bestemt emne – eksempelvis en skolesektorplan – og dækker typisk hele kommunen. En sektorplan indeholder som regel oplysninger om den førte politik for området og består typisk af en statusbeskrivelse, en målsætningsbeskrivelse og en handlingsplan over planlagte initiativer – herunder en anlægsoversigt.

Den tværfaglige sektorplangruppe får ansvaret for:

- At sikre at hver forvaltning får udarbejdet rettidige sektorplaner ud fra en skabelon
- At sikre kvalitet og kontinuitet i planerne
- At sikre en transparent proces i forhold til prioritering af anlægsønsker og finansieringsmodel
- At sikre en tværfaglig indsigt og forståelse af kommunens bredde